НАРОДНА
АРМІЯ
8 березня, 2017
#10 (5490)

стор. 10-14

Наше військо: сильне і красиве!

ЖІНКИ НАСТУПАЮТЬ

МИНУЛИ ТІ ЧАСИ, КОЛИ ВОНИ ОБІЙМАЛИ У ВІЙСЬКУ ЛИШЕ «МИРНІ» ПОСАДИ. СЬОГОДНІ НАШІ ЧАРІВНІ ТА МУЖНІ ЖІНКИ ПЛІЧ-О-ПЛІЧ З ЧОЛОВІКАМИ ЗАХИЩАЮТЬ СВОЮ ЗЕМЛЮ ЗІ ЗБРОЄЮ В РУКАХ. НИНІ ЇХ МОЖНА ЗУСТРІТИ СЕРЕД БОЙОВИХ ЛЬОТЧИКІВ, ДЕСАНТНИКІВ, РОЗВІДНИКІВ, СНАЙПЕРІВ, АРТИЛЕРИСТІВ… стор. 2

200 ГОДИН НАЛЬОТУ +800 АНГЛІЙСЬКОЇ:

БАГАЖ ЦЬОГОРІЧНОГО ВИПУСКНИКА ХНУПС стор. 3

152-МІЛІМЕТРОВІ НАТЯКИ КРЕМЛЯ…

Кремль міняє стратегію ведення гібридної агресії проти України, поступово відмовляючись від Мінського процесу стор. 4

ТИЖДЕНЬ В АВДІЇВЦІ: ВАЖКІ ОБСТРІЛИ, ЧЕРГИ ПО ВОДУ ТА BLACKOUT

стор. 5

«АДРОС» ЗАХИЩАЄ НАШУ АВІАЦІЮ

Українські вертольоти отримали найсучаснішу систему захисту від переносних зенітно-ракетних комплексів стор. 6

ЧИ МАЮТЬ ПРАВО УЧАСНИКОВІ АТО ВІДМОВИТИ В ЗАРАХУВАННІ ЙОГО ДИТИНИ В ДИТСАДОК?

стор. 8

9 БЕРЕЗНЯ — ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

«МЕНІ І ВДЕНЬ, І ВНОЧІ СНИТЬСЯ ОТА БЛАГОДАТЬ НАД ДНІПРОМ…»

стор. 20

ЖІНКИ НАСТУПАЮТЬ

Наші відважні красуні

Жінки наступають, освоюючи дедалі нові військові спеціальності. Справою доводять, що їм до снаги бути рівними чоловікам у фаховості та мужності, а інколи й перевершувати їх у цьому. За час проведення АТО сотні військовослужбовців-жінок нагороджено відзнаками Міністерства оборони України й державними нагородами

Водночас важко не погодитися з нобелівською лауреаткою Світланою Алексієвич, яка переконує, що у «війни не жіноче обличчя». Отож мовимо слово про наших відважних красунь, які за будь-яких життєвих обставин завжди залишаються представницями слабкої статі.

Чоловікам слід здавати собі звіт, що всі їхні роздуми про жінок — то лише припущення. Чи піддається осмисленню глибина материнської любові? Чи можна пояснити вірність дружини, яка чекає повернення свого коханого? Як усвідомити самопожертву медсестри, що собою прикриває пораненого бійця? Це таємниці за сімома печатками. Тут і любов, і відданість, і ревнощі, і гнів, і прощення... Недаремно жінок порівнюють із мінливою весною. Вони можуть бути привітними й холодними, сумними та веселими. Будьмо відвертими, саме ця мінливість у жінках і приваблює найбільше та зацікавлює нас, чоловіків. Чи можна не любити жінку? Звісно, ні! Їй дано дарувати життя, оберігати домашнє вогнище, огортати ласкою.

ВІТАЄМО ВСІХ ПРЕДСТАВНИЦЬ ПРЕКРАСНОЇ СТАТІ ЗІ СВЯТОМ 8 БЕРЕЗНЯ. ЩАСТЯ, КОХАННЯ, БЛАГОПОЛУЧЧЯ ВАМ, НАШІ БЕРЕГИНІ!

Вітаємо всіх представниць прекрасної статі, які служать або служили в українській армії, волонтерок зі святом 8 Березня. Щастя, кохання, благополуччя вам, наші берегині! Шана за вашу мужність, любов до України, за ваш душевний порив залишити свої затишні домівки, дітей, батьків і переносити всі знегоди війни нарівні із чоловіками.

Початок на 1-й стор.

Руслан ТКАЧУК

ДОТРИМАННЯ ПРАВА ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ — ПИТАННЯ, ЯКЕ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ ПЕРЕБУВАЄ ПІД ПОСТІЙНИМ КОНТРОЛЕМ

Збройні Сили України відкриті для дискусії, конструктивної критики й готові вдосконалювати процеси планування та ведення бойових дій, аби уникнути втрат серед мирного населення. Про це повідомив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак під час зустрічі з Президентом Міжнародного комітету Червоного Хреста Петером Маурером у Києві та зауважив, що дотримання Збройними Силами України права збройних конфліктів перебуває під постійним контролем.

За словами Міністра оборони України, відбуваються регулярні тренінги особового складу з питань дотримання норм і принципів міжнародного гуманітарного права під час планування та застосування військ у збройних конфліктах.

Як повідомляє Управління комунікацій та преси МО України, до цих заходів залучають особовий склад підрозділів, які виводять із районів безпосереднього проведення антитерористичної операції на відновлення, а також тих, яких планують направити в район АТО.

У цьому контексті Міністр оборони України повідомив про відкриття найближчим часом у Національному університеті оборони України спеціалізованого класу, в якому на постійній основі слухачі вивчатимуть норми й принципи міжнародного гуманітарного права.

Генерал армії України Степан Полторак також зазначив, що на сьогодні розробляють зміни до Бойового статуту Сухопутних військ Збройних Сил України в частині врегулювання військової присутності в межах або в безпосередній близькості до населених пунктів і критично важливої інфраструктури.

— Саме представники Збройних Сил України вели переговори й гарантували безпеку персоналу, який здійснював відновлювальні роботи на Донецькій фільтрувальній станції після припинення її роботи внаслідок обстрілів, — наголосив генерал армії України Степан Полторак.

Під час зустрічі сторони обговорили питання стосовно можливості створення безпекових зон навколо критичних об'єктів інфраструктури, щодо вдосконалення процедури перетину лінії зіткнення, гуманітарного розмінування, пошуку зниклих безвісти осіб тощо.

У МІЖНАРОДНОМУ СУДІ ООН: КРЕМЛЬ СПОНСОРУЄ ТЕРОРИЗМ В УКРАЇНІ

У Міжнародному суді ООН у Гаазі почалися слухання за позовом України проти Росії щодо порушення Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму та Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації

Як зазначено в коментарі МЗС України, цей позов подано 16 січня 2017 року в Міжнародний суд ООН з метою притягнення Російської Федерації до відповідальності за підтримку тероризму на Сході України й дискримінацію етнічних українців і кримських татар в окупованому Криму.

Запобіжні заходи дадуть змогу суду запобігти погіршенню ситуації та, найголовніше, захистити цивільне населення протягом часу, необхідного для остаточного розгляду справи. Водночас розгляд позову по суті триватиме незалежно від рішення суду щодо запиту про застосування запобіжних заходів. Їх застосування є особливо важливим у контексті загострення ситуації в Авдіївці та Криму. У запиті про застосування запобіжних заходів Україна просить суд зобов'язати Російську Федерацію припинити порушення міжнародного права. Зокрема, Україна звертається в суд із клопотанням зобов'язати Російську Федерацію забезпечити ефективний контроль за своїм кордоном, припинити постачання зброї в Україну, зупинити підтримку незаконних збройних формувань, які завдають шкоди цивільному населенню України, а також утриматись від будь-яких подальших актів етнічної дискримінації в окупованому Криму.

Очікують, що слухання про застосування тимчасових заходів триватимуть чотири дні. Україна представила свої аргументи в понеділок, 6 березня, і в середу, 8 березня. Російська Федерація мала представити свої аргументи у вівторок, 7 березня, і в четвер, 9 березня.

Зазвичай Міжнародний суд ООН розглядає запити про запровадження тимчасових заходів у прискореному порядку. Очікують, що суд оголосить рішення протягом кількох тижнів.

Що стосується розгляду справи по суті, то протягом кількох найближчих місяців Міжнародний суд ООН має визначити розклад подання сторонами процесуальних документів, після чого буде призначено усні слухання.

Голова української делегації в Міжнародному суді ООН, заступник міністра закордонних справ Олена Зеркаль вважає, що Україна має всі підстави сподіватися на позитивне рішення стосовно запровадження тимчасових заходів у справі за позовом проти Росії в цьому суді. Про це вона заявила журналістам на брифінгу за результатами першого дня слухань, повідомляє Укрінформ.

«Ми вважаємо, що в нас є всі підстави очікувати на ухвалення судом позитивного рішення. Бо ми не просимо нічого зайвого, що виходить за межі компетенції цього суду, і нічого, що виходить за межі виконання країною — підписантом цих конвенцій своїх обов'язків», — сказала Олена Зеркаль.

Якщо суд ухвалить позитивне рішення, то для України це буде перше юридичне закріплення відповідних обов'язків РФ дотримуватись як конвенцій, так і рішення суду.

«Це фактично виведе Росію в інший клуб, клуб країн, які не виконують ані міжнародне право, ані рішення суду, а це вже інша площина відносин», — додала голова української делегації.

«Світ почув про те, що відбувається в Україні та чому потрібні запобіжні заходи стосовно РФ», — сказала вона.

З ПОЧАТКУ АТО ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ОТРИМАЛИ 470 ОДИНИЦЬ МЕДИЧНОЇ Й САНІТАРНОЇ ТЕХНІКИ

Триває робота з розконсервування та підготовки до використання за призначенням іще 130 одиниць

На сьогодні Міністерство оборони України отримало на медичне забезпечення 48 млн грн бюджетних коштів. Майже всю цю суму буде витрачено на оплату медикаментів для військовослужбовців. Усього 2017 року на медичне забезпечення Збройних Сил України передбачено майже 327 млн грн. Про це повідомила на брифінгу в Українському кризовому медіацентрі речниця МО України полковник Вікторія Кушнір.

5,7 ТИС. ГЕКТАРІВ ЗЕМЛІ ЗАРЕЗЕРВОВАНО ДЛЯ УЧАСНИКІВ АТО ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Головне управління Держгеокадастру в Тернопільській області, співпрацюючи з органами місцевого самоврядування, оновило перелік земельних ділянок, які пропонують у власність учасникам АТО й членам родин загиблих воїнів. Загалом — 5,7 тис. гектарів земель, з яких для садівництва — 749 гектарів, для особистого селянського господарства — 4,79 тис. гектарів, для житлового будівництва — 191 гектар, повідомляє Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру.

У Головне управління Держгеокадастру в Тернопільській області звернулися 4694 учасники антитерористичної операції. З них 3840 уже отримали дозволи на виготовлення документації із землеустрою. У власності учасників антитерористичної операції вже є 1949 ділянок.

200 ГОДИН НАЛЬОТУ +800 АНГЛІЙСЬКОЇ:

БАГАЖ ЦЬОГОРІЧНОГО ВИПУСКНИКА ХНУПС

Нещодавно університет перейшов на трьохступеневу систему підготовки льотчиків: від польотів на легкомоторних літаках, згодом на учбово-тренувальних апаратах та вертольотах і транспортниках, до польотів на бойових літаках і вертольотах безпосередньо в бойових авіаційних частинах

Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба розпочинає свою історію з 12 листопада 1930 року — дня заснування 9-ї військової школи льотчиків. За весь час у виші підготовлено 130 тисяч офіцерів. Серед випускників та особового складу університету 6 Героїв України, 578 Героїв Радянського Союзу, з них 28 двічі Героїв Радянського Союзу. За участь в антитерористичній операції 58 військовослужбовців нагороджено високими державними нагородами, 25 з яких є курсантами.

У Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба наприкінці лютого відбувся прискорений випуск слухачів. Серед цьогорічних випускників авіаційного вишу майже 140 лейтенантів та понад 50 професійних сержантів-авіаторів. Двоє молодих офіцерів закінчили навчання із золотою медаллю, ще десятеро отримали дипломи з відзнакою. Цікаво, що майже кожен п'ятий військовослужбовець є продовжувачем військової династії

Про особливості навчання військових авіаторів розповідає начальник університету військовий льотчик першого класу генерал-майор Андрій Алімпієв.

— Андрію Миколайовичу, цьогорічні випускники пройшли навчання за скороченою програмою. Чи не вплинуло це на рівень підготовки авіаторів?

— Ми так організували навчальний процес, що, незважаючи на те, що програму було скорочено, цьогорічні випускники мають хорошу підготовку. Скажу більше, ми внесли багато змін у навчальні програми для курсантів набору 2016 року та перехідні навчальні плани з підготовки фахівців. Новий пакет учбово-методичного забезпечення розроблявся із залученням представників із військ з урахуванням досвіду бойових дій на Донбасі.

ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВОЛОДІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ КУРСАНТІВ ВИШУ БЮДЖЕТ ЧАСУ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗРІС ІЗ 450 ДО 800 ГОДИН.

Згідно з освітніми нововведеннями, майбутній офіцер іще під час навчання опановує посадові обов'язки за низкою первинних посад. На кожному курсі передбачено проведення тренінгів, польових виходів, тактико-спеціальних занять, практик та стажувань, відпрацювання групових вправ тощо. На початкових курсах ми ставимо акцент на інтенсивній загальновійськовій підготовці. Віднедавна запроваджено нові навчальні дисципліни, приміром, тактична медицина, курси з виживання, психологічна підготовка та інші.

Активно залучаємо курсантів та викладачів до участі в заходах, пов'язаних із бойовою підготовкою військ. Практичну складову занять нині збільшено до 70%, причому значна частина польових навчань проходить уночі. Щосеместру проводяться практичні стрільби з усіх видів стрілецької зброї.

У ПОРІВНЯННІ З 2015 РОКОМ ЗАГАЛЬНИЙ НАЛІТ КУРСАНТІВ ХАРКІВСЬКОГО АВІАЦІЙНОГО ВИШУ ЗРІС НА 30% І СКЛАДАЄ: ДЛЯ ЛЬОТЧИКІВ ТАКТИЧНОЇ АВІАЦІЇ БІЛЬШЕ 200 ГОДИН, ТРАНСПОРТНОЇ — ПОНАД 100, ВЕРТОЛЬОТІВ — ДО 50 ГОДИН

— А які зміни відбулися у підготовці саме льотних кадрів?

— Підготовка військових пілотів не може відбуватися із застосуванням застарілих підходів, модернізація літаків вимагає інновацій і в навчанні фахівців. Нещодавно університет перейшов на трьохступеневу систему підготовки льотчиків: випускників магістрського рівня готують на бойових літаках та вертольотах ще до випуску з вишу. На першому етапі виконуються польоти на легкомоторних літаках, на другому курсанти опановують учбово-тренувальні літаки та проходять первинну підготовку на вертольотах і транспортних літаках на базі навчально-авіаційної бригади університету. На фінальному, третьому етапі підготовки майбутні льотчики оволодівають технікою пілотування, навігацією та первинними можливостями бойового літака і вертольота безпосередньо в бойових авіаційних частинах.

У порівнянні з 2015 роком загальний наліт курсантів нашого вишу зріс на 30% і складає: для льотчиків тактичної авіації більше 200 годин, транспортної — понад 100, вертольотів — до 50 годин.

— Які нововведення запроваджено в систему підготовки курсантів, що навчаються за програмами підготовки фахівців із протиповітряної оборони?

— В освітньому процесі курсантів на факультеті зенітних ракетних військ активно використовується розроблена співробітниками університету геоінформаційна система «Аргумент-2016», створена для підтримки прийняття рішення командирами підрозділів, частин, з'єднань родів військ Повітряних Сил.

Практичні заняття з майбутніми фахівцями радіотехнічних військ проводяться в підрозділах та на командних пунктах військових частин Харківського регіону. Там курсанти отримують навички ведення бойової роботи за даними «Віраж-планшет», відпрацьовують питання практичного обладнання позицій тощо.

ПРАКТИЧНУ СКЛАДОВУ ЗАНЯТЬ НИНІ ЗБІЛЬШЕНО ДО 70%, ПРИЧОМУ ЗНАЧНА ЧАСТИНА ПОЛЬОВИХ ЗАНЯТЬ ПРОХОДИТЬ УНОЧІ. ЩОСЕМЕСТРА ПРОВОДЯТЬСЯ ПРАКТИЧНІ СТРІЛЬБИ З УСІХ ВИДІВ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ.

Торік восени протягом двох тижнів курсанти випускного курсу факультету автоматизованих систем управління та наземного забезпечення польотів авіації брали участь у практичній роботі на командних пунктах Повітряного командування, де отримали навички роботи на автоматизованих робочих місцях комплексу АСУ «Ореанда-ПС» на основних посадах інформаційно-телекомунікаційного вузла.

Майбутні фахівці протиповітряної оборони Сухопутних військ із перших місяців навчання активно залучаються в систему проведення тактико-спеціальних занять. Для порівняння: до 2014-року за період навчання в університеті курсанти цього факультету перебували на практиці у військах лише дев'ять тижнів, а зараз — більше шести місяців.

Уже цього навчального року майбутні вартові неба III та IV курсів виконали бойові стрільби. Старшокурсники успішно провели 8 пусків зенітних керованих ракет ПЗРК «Ігла», 11 — ЗРК «Стріла-10», здійснили стрільби із зенітної артилерії ЗУ 23–2, ЗПРК «Тунгуска» та інших.

— Чи враховується у підготовці офіцерських кадрів іноземний досвід?

— Наші курсанти беруть активну участь у програмі НАТО «Удосконалення військової освіти» (Defence Education Enhancement Program), призначеній для сприяння країнам — партнерам Альянсу у розвитку та реформуванні національних систем військової освіти. Суттєві зрушення сталися і в системі мовної підготовки. Для підвищення рівня володіння курсантами англійською мовою бюджет часу на це в університеті зріс із 450 до 800 годин.

А ще у нас уже декілька років існує та поширюється практика підготовки й захисту атестаційних робіт бакалаврів і магістрів іноземною мовою. Так, минулого року 12 курсантів успішно захистили свої атестаційні роботи англійською, а за підсумками атестації в цьому році їх уже налічується 46.

— Дякую.

Розмову вів Олег ПЛАКСІЙ

152-МІЛІМЕТРОВІ НАТЯКИ КРЕМЛЯ...

КРЕМЛЬ МІНЯЄ СТРАТЕГІЮ ВЕДЕННЯ ГІБРИДНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ, ПОСТУПОВО ВІДМОВЛЯЮЧИСЬ ВІД МІНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

За повідомленням речника Міністерства оборони України з питань АТО полковника Андрія Лисенка, у перший день весни ситуація в районі проведення антитерористичної операції різко загострилася. Протягом доби окупаційні збройні формування російсько-терористичних військ 117 разів відкривали вогонь по позиціях Збройних Сил України та населених пунктах поблизу лінії розмежування, які знаходяться під їх контролем. Це є своєрідним рекордом поточного року, адже майже вдвічі перевищує середньодобовий показник кількості обстрілів та збройних провокацій з боку окупаційних формувань (60–62 рази на добу). Разом із тим окупанти активно використовували важке озброєння — артилерію калібром 122 та 152 мм, бронетехніку, в тому числі танки, а також інші засоби враження — 120-міліметрові міномети, станкові гранатомети, зенітні установки

Важке озброєння, яке використовують бойовики під час обстрілів, зокрема, населених пунктів Донеччини, залишає з будинків мирних мешканців лише обгорілі руїни

Пожвавились окупанти й у відношенні ведення розвідки переднього краю українських військ та їхніх бойових порядків у найближчому тактичному тилу із використанням технічних засобів розвідки типу БПЛА, портативних радіолокаційних станцій, оптико-електронних засобів. Такі випадки стали регулярними й фіксуються українськими військами майже щодня.

Більше того, після нещодавніх масованих обстрілів та спроб прорвати оборону українських військ у районі Авдіївки та її околиць командування окупаційних формувань свідомо зірвало раніше досягнуту домовленість щодо відведення важкого озброєння від лінії розмежування згідно з нормами Мінських угод. Відтепер бронетехніка ворога (в тому числі танки) та його важка артилерія фіксуються не тільки в районі Авдіївки, а й на інших ділянках, наприклад, в районі західних околиць Горлівки, на південній ділянці приморського напрямку, у складі формувань Стахановського угруповання окупаційних військ. І це не може не насторожувати, адже застосування цих засобів ураження ворогом на зазначених ділянках уже набуло регулярного характеру.

НАША КРАЇНА НЕ ДОЗВОЛИТЬ ПЕРЕТВОРИТИ ВЛАСНІ ОКУПОВАНІ АГРЕСОРОМ ТЕРИТОРІЇ НА ТАКОГО СОБІ ТРОЯНСЬКОГО КОНЯ ПІД РОСІЙСЬКИМ ПРОТЕКТОРАТОМ, ЩО Б ТАМ НЕ ПРИДУМАЛИ ЗА КРЕМЛІВСЬКИМ МУРОМ

До того ж на окупованих територіях українською військовою розвідкою знову фіксується наявність підрозділів військ спеціального призначення ГРУ ГШ збройних сил Російської федерації та нарощування обсягів постачання матеріально-технічних засобів для потреб окупаційних формувань із запасників путінського «воєнторгу» — ешелони з паливом, боєприпасами (для артилерійських систем і танків), запасними частинами для бойової техніки, що було виявлено на залізничних станціях Іловайська, Краснодона, Донецька та Дебальцевого.

Зважаючи на викладене, у будь-якого військового не викличе сумніву той факт, що окупанти інтенсивно та ретельно готуються до подальшої ескалації збройної боротьби в районі конфлікту. У зв'язку з цим у багатьох наших громадян та й загалом в українському суспільстві виникає цілком обґрунтоване запитання: навіщо окупантам чергове загострення на Донбасі: вони що, знову зібралися «завоювати Київ та Львів» чи навіть вирушити в похід «на Берлін та Лондон», чим регулярно погрожують українській владі нинішні не зовсім адекватні «вожді» самопроголошених «молодих республік»?

Справа в тім, що, судячи з останніх подій, нинішній кремлівський режим суттєво змінює свою стратегію в цьому конфлікті. **У Кремлі зрозуміли, що встромити окуповані території назад в Україну на власних умовах не тільки не виходить зараз, але й навряд чи вийде в майбутньому. Та й затягувати з «вирішенням питання» або «законсервувати» ситуацію не можна — це стає ще більш витратним (понад 1 млрд доларів на рік). Тож треба шукати якийсь інший «вихід» із неприємного становища, коли агресія проти України швидкими темпами дорожчає, а надії на послаблення санкцій з боку світового співтовариства явно не справдовуються, незважаючи на зміну господаря Білого дому в Вашингтоні.**

Першим дзвоником, так би мовити, маркером, того, що путінський режим вирішив дещо змінити методи ведення гри на Донбасі, став указ самого лідера країни-агресора про офіційне, на державному рівні, визнання тих яскравих картонок, які «вожді молодих республік» почали видавати місцевому населенню в якості нових паспортів, різноманітних посвідчень та номерів на автотранспорт. І хоча Кремль намагався при цьому уникнути будь-яких звинувачень зі сфери міжнародно-правових відносин, вставивши в текст відповідного указу такі словосполучення, як «громадянам України» та «окремі території України», в нього це, як завжди, вийшло відверто незграбно. Навіть російські посилання на те, що це робиться виключно з гуманітарних міркувань, жодним чином нікого не ввели в оману. Ніхто так і не повірив у щирість намірів агресора. А міжнародні експерти майже одностайно заговорили про підготовку Кремля до прийняття великої кількості майбутніх проросійських біженців з Донбасу після поновлення української юрисдикції над нині окупованими територіями або до власної відвертої анексії цих територій…

Цей кремлівський демарш спонукав не лише українське військово-політичне керівництво, але й міжнародне співтовариство до недвозначних заяв із цього приводу, які точно не сподобалися в самому Кремлі, над яким уже замаячіли не просто санкції, але й повнокровна політико-економічна ізоляція.

Незважаючи на всі заяви Кремля про свою прихильність до Мінського процесу, останнім часом він робить усе навпаки: «націоналізує» (а по суті віджимає) силами своїх окупаційних маріонеток українські підприємства, розташовані на окупованій території; намагається нарощувати боєготовність своїх гібридних формувань, збільшуючи інтенсивність збройних провокацій та обстрілів українських військ; знову повернувся до риторики погроз у бік української влади, натякаючи на «повномасштабне примушення до миру» (читай — здійснення збройної агресії). Судячи з усього, нарешті в Кремлі зрозуміли, що «Мінськ» у тому вигляді, як його бачить путінське «політбюро», просто не працює. Наша країна не дозволить перетворити власні окуповані агресором території на такого собі троянського коня під російським протекторатом, що б там не придумали за кремлівським муром.

Зовсім недаремно останні події у внутрішньому українському політичному житті (різноманітні «треті майдани», «марші ветеранів-добровольців» та низка інших подій і акцій) напрочуд вдало корелюють із черговим загостренням у районі АТО. Кремлівський режим руками своїх прихильників в Україні або не зовсім далекоглядних українських політичних сил, які Кремль використовує в темну, явно намагається порушити стійкість нинішньої української влади і прагне замінити її на більш лояльну до російських побажань.

Звісно, військовим шляхом цього добитися Кремлю буде важко. Сьогодні на дворі весна 2017 року, а не квітень 2014-го. Силовий блок нашої держави, зокрема, Збройні Сили, уже не ті, що були на початку відкритого етапу російської гібридної агресії в 2014-му. Проте це не означає, що агресор відмовиться від аргументу калібром 152 мм у процесі переконування або навіть повалення української влади, хоча й переносить свої головні зусилля в цьому напрямку в політичну та фінансово-економічну сфери. Адже в такому разі погрози застосування сили, підкріплені реальним загостренням у районі конфлікту, дуже ефективно їх доповнюють, особливо на фоні торгової блокади окупованих територій самими українцями і пов'язаних із нею «ультиматумів» від маріонеткових російських окупаційних адміністрацій.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

Помешкання у багатоповерхівці, куди влучив снаряд із танка бойовиків

Люди в Авдіївці потерпають не тільки від відключення світла і тепла, але й від нестачі води

ТИЖДЕНЬ В АВДІЇВЦІ: ВАЖКІ ОБСТРІЛИ, ЧЕРГИ ПО ВОДУ ТА BLACKOUT

Шахта Бутівка на початку березня цього року

Початок березня на Донецькому напрямку не приніс ані довгоочікуваного затишшя, ані будь-яких натяків на стабілізацію ситуації. Черговим сигналом про те, що бойовики вкотре не планують дотримуватися правил цивілізованого діалогу, став обстріл позицій Збройних Сил України в районі шахти «Бутівка-Донецька»

Російські окупанти вдарили з танка по вентиляційному стволу, так званому копру шахти. Споруда з бетону та сталі й до цього неодноразово обстрілювалася бойовиками, утім цього разу вогонь вели з розрахунку на тотальне знищення символу опору української армії на цьому напрямку. Адже на самій верхівці вентиляційного ствола майорів прапор України, який подарували підрозділу захисників Бутівки волонтери.

Недолугі пропагандисти бойовиків навіть зафільмували процес прицільної стрільби їхніх танкістів і виклали відео на одному зі своїх ресурсів в Інтернеті. Щоправда, за якийсь час відеоролик було закрито для перегляду й видалено, бо, крім обстрілу українських позицій, на ньому чітко було видно кілька промахів. А відтак це доказ злочину. Доказ обстрілів мирного населення українського Донбасу, оскільки удар із танкових гармат ворога прийняло на себе й місто Авдіївка.

Перші снаряди калібру 125 мм знайшли свої цілі серед авдіївської забудови приблизно о п'ятій вечора. Чи простий це збіг, адже містяни переважно вже були вдома, а смертоносні «подаруночки» лягали в густонаселеній центральній частині міста? Загалом було зафіксовано близько двадцяти пострілів бойовиків у бік міста й щонайменше шість влучань снарядами танкової гармати в житлові будівлі та об'єкти інфраструктури Авдіївки: школа, дитсадок.

Сльози, розпач… На місці вже працюють медики, з'ясовують, чи немає постраждалих. Представникам оперативних служб міста та військовим української сторони СЦКК доводиться бачити таке не вперше. А ще неодмінний елемент, який супроводжує кожну таку подію, — це брязкіт розбитого ударними хвилями віконного скла, котрим усипано все навколо будівель. Люди, яких обстріл застав просто посеред вулиці та яким довелося перечікувати небезпеку в імпровізованих укриттях, прожогом розбігаються по домівках перевірити, чи, бува, не прилетів і їм «братній привіт» від «русского мира»…

Згодом, коли представники оперативних служб обстежували зруйновані помешкання, українські сапери вилучили беззаперечні докази злочинів бойовиків проти мирного населення. Зокрема, за адресою вул. Гагаріна, 8А знайдено снаряд від танкової гармати калібру 125 мм, який не здетонував під час влучення.

ТІЛЬКИ ЗА ОДИН ДЕНЬ БУЛО ЗАФІКСОВАНО БЛИЗЬКО ДВАДЦЯТИ ПОСТРІЛІВ БОЙОВИКІВ У БІК МІСТА Й ЩОНАЙМЕНШЕ ШІСТЬ ВЛУЧАНЬ СНАРЯДАМИ ТАНКОВОЇ ГАРМАТИ В ЖИТЛОВІ БУДІВЛІ

За іншою адресою було знайдено фрагменти аналогічного заряду.

Як повідомив начальник групи піротехнічних робіт ДСНС України в Донецькій області майор внутрішньої служби Анатолій Красноперов, танковий снаряд пробив зовнішню стіну будівлі й застряг у міжкімнатній стіні, звідки його було вилучено з дотриманням необхідних заходів безпеки. На щастя, детонатор снаряда не спрацював. Згодом піротехніки ДСНС вилучили вибухонебезпечні предмети для подальшої утилізації.

На місці події працювала мобільна спостережна група української сторони СЦКК, офіцери якої зафіксували факти застосування бойовиками забороненої Мінськими домовленостями зброї.

А тепер уважно вдивіться в ці фото: помешкання на останньому поверсі багатоповерхівки, куди влучив снаряд із танка бойовиків, не придатне для подальшого проживання. Усе всередині кімнат знищено вибуховою хвилею. У родині, яка тут мешкала, є діти. І снаряд, що застряг у стінці, пробив діру якраз до дитячої кімнати, де на ліжках могли б спати малюки. На щастя, господарів квартири не було вдома, тож обійшлося без людських утрат. Утім помешкання потребує тривалого ремонту. Унаслідок цього танкового пострілу постраждали й помешкання сусідів. У квартирі на поверх нижче тріснули перекриття стелі, розбито вікна.

Разом із військовими та рятувальниками зруйновані обійстя об'їжджає голова військово-цивільної адміністрації міста Авдіївки Павло Малихін. Обличчя полковника, військовослужбовця майже з тридцятирічним стажем служби, хмурнішає, коли він спостерігає руйнування міста, про яке зобов'язався дбати. Про внутрішній стан офіцера можна тільки здогадуватися.

— Ми робимо все, аби люди мали нормальні умови для життя. Намагаємось розв'язати проблему з водопостачанням. Поки що справляємося. Навіть маємо запас на один запуск міського водогону, — каже голова ВЦА. — А от бойовики, навпаки, намагаються завдати якнайбільших руйнувань. У їхніх діях нелюдська логіка…

— До речі, тиждень був запеклим не лише для бійців на лінії розмежування, де противник щодня застосовував заборонені Мінськими домовленостями калібри. Незримий двобій розгорнувся за те, щоб повернути Авдіївці воду. Аби Донецька фільтрувальна станція знову запрацювала, боролися представники української сторони СЦКК, уживаючи всіх можливих заходів, щоб змусити росіян таки надати гарантії безпеки ремонтним бригадам. Проте бойовики до останнього буквально вужем вивертались, щоб не допустити на ДФС ані представників моніторингової місії ОБСЄ, ані саперів, які обстежили б цей важливий об'єкт на наявність вибухонебезпечних предметів. Деякого паритету в цьому питанні вдалося досягнути лише в суботу, 4 березня: ремонтники разом із саперами та наглядачами зайшли на територію ДФС, і зрештою міський водогін знову запрацював.

Утім комунальна ідилія в місті не протрималася й доби, увечері 5 березня під час чергового обстрілу з боку бойовиків було пошкоджено лінію електропередач. Місто поринуло в справжній blackout — існування в цілковитій темряві. А через відсутність електрики було зупинено роботу Донецької фільтрувальної станції, яка забезпечує питною водою понад 600 тис. мирних жителів Авдіївки, Ясинуватої й Донецька.

Володимир СКОРОСТЕЦЬКИЙ

«АДРОС» ЗАХИЩАЄ НАШУ АВІАЦІЮ

УКРАЇНСЬКІ ВЕРТОЛЬОТИ ОТРИМАЛИ НАЙСУЧАСНІШУ СИСТЕМУ ЗАХИСТУ ВІД ПЕРЕНОСНИХ ЗЕНІТНО-РАКЕТНИХ КОМПЛЕКСІВ

Мі-8МСБ-В зі встановленими на ньому елементами сучасної системи комплексного захисту

На озброєння ЗС України прийнято комбінований пристрій викиду хибних цілей«Адрос» КУВ 26–50-0 та екранно-вихлопний пристрій «Адрос» АШ-01В виробництва ТОВ «Науково-виробнича фірма «Адрон»

Для досягнення максимальної ефективності захисту військових вертольотів ці пристрої застосовуватимуть спільно зі станцією оптико-електронного пригнічення «Адрос» КТ-01АВ. Такий захист дасть змогу убезпечити літальні апарати від ураження сучасними переносними зенітно-ракетними комплексами з імовірністю 95%.

НОВА СИСТЕМА АКТИВНОГО ЗАХИСТУ ДОЗВОЛИТЬ УБЕЗПЕЧИТИ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ ВІД УРАЖЕННЯ СУЧАСНИМИ ПЕРЕНОСНИМИ ЗЕНІТНО-РАКЕТНИМИ КОМПЛЕКСАМИ З ІМОВІРНІСТЮ 95%

Новий екранно-вихлопний пристрій (ЕВП) маскує інфрачервоне випромінювання двигунів вертольотів, суттєво знижуючи можливість ураження ракетами з інфрачервоними головками самонаведення. Ряд випробувань екіпажем Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України продемонстрував, що пристрій має низку суттєвих переваг над ЕВП виробництва колишнього СРСР. А саме:

— можливість випускання/прибирання ЕВП льотчиком безпосередньо в польоті залежно від наявних загроз, тобто застосування за призначенням, виходячи з умов тактичної необхідності;

— зниження ІЧ-випромінювання вертольота з випущеним ЕВП на всіх режимах польоту в усіх напівсферах більш ніж у вісім разів.

ЕВП «Адрос» АШ-01В практично не впливає на основні льотно-технічні характеристики вертольота. На відміну від нового пристрою, штатні ЕВП зменшували потужність силової установки вертольота на 10%. Застарілі ЕВП призводили до зменшення практичної стелі польоту вертольота (Мі-8МТ) приблизно на 200 м і максимальної злітної ваги на 300 кг, а також до збільшення витрат пального на 6%.

Комбінований пристрій викиду хибних цілей «Адрос» КУВ 26–50-0 замінить засоби захисту АСО-2В на вертольотах Мі-24. Він розміщується на літальних апаратах для здійснення викиду з одного пристрою хибних теплових і протирадіолокаційних цілей калібру 26 і 50 мм.

За словами розробників, відстріл пасток виконується за спеціальними програмами, чим досягається ефективне відведення від вертольота інфрачервоних головок самонаведення керованих ракет типу «Ігла», «Ігла-1», Р-60М, Р-73, FIM-92 Stinger, AIM-9 Sidewinder тощо.

Варто також згадати, що 2015 року на озброєння було прийнято «Адрос» КУВ 26–50-01 та КУВ 26–50-02, призначені для захисту навчально-бойових літаків Су-25УБ (УБМ1, УБМ1К), бойових літаків Су-25 (М1, М1К) і вертольотів типу Мі-8 відповідно.

Сьогодні ТОВ «Науково-виробнича фірма «Адрон» працює над створенням надсучасного автоматичного комплексу захисту літаків та вертольотів від керованих ракет з інфрачервоними головками самонаведення, здатного автоматично визначати пуск ракети по літальному апарату з подальшим автоматичним увімкненням систем захисту.

Підготував Владислав ДЕМ'ЯНЕНКО

Комбінований пристрій викиду хибних цілей «Адрос» КУВ 26-50-0

Станція оптико-електронного пригнічення «Адрос» КТ-01АВ

Екранно-вихлопний пристрій «Адрос» АШ-01В

ДП «УКРІНМАШ» УПЕРШЕ ПРЕДСТАВИВ ЛЕГКИЙ БОЙОВИЙ ВЕРТОЛІТ КТ112УД, АБО КТ112 COMBAT, У РАМКАХ МІЖНАРОДНОЇ ВИСТАВКИ IDEX-2017

ДП «Укрінмаш», що входить до складу ДК «Укроборонпром», уперше представив легкий бойовий вертоліт КТ112УД, або КТ112 Combat, у рамках міжнародної виставки IDEX- 2017.

Новинка розроблена КБ «Вертикаль» і має двигун Rotax-914, який дозволяє набирати швидкість до 200 км/год. Цей бойовий вертоліт може бути оснащений протитанковими ракетами Barrier-V із лазерним наведенням або іншим протитанковим ракетним озброєнням.

Окрім того, на КТ112 Combat можуть бути встановлені ракети з тепловими головками самонаведення типу «Стріла-2» або «Ігла» для знищення літальних апаратів противника, а також — кулемет ПКТ.

Особливістю вертольота став спеціальний комплекс спостереження, який складається з інфрачервоних камер.

Інф. «НА»

Центр спеціальних інженерних робіт має на озброєнні найсучасніші зразки інженерно-саперної техніки

САПЕРИ СПЕЦПРИЗНАЧЕННЯ

ЧЕРЕЗ БОЙОВІ ДІЇ ТЕРИТОРІЯ ДОНБАСУ ПРАКТИЧНО ВСІЯНА РІЗНОМАНІТНИМИ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИМИ ПРЕДМЕТАМИ Й САМОРОБНИМИ ВИБУХОВИМИ ПРИСТРОЯМИ. ВІЙСЬКОВИКИ ЦЕНТРУ СПЕЦІАЛЬНИХ ІНЖЕНЕРНИХ РОБІТ ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ІЗ САМОГО ПОЧАТКУ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ВЕДУТЬ БОРОТЬБУ З «НЕВИДИМИМ ВОРОГОМ» НА СХОДІ УКРАЇНИ. АЛЕ РОБОТИ ДЛЯ НИХ ВИСТАЧАЄ Й В МИРНОМУ ЖИТТІ, ЗА СОТНІ КІЛОМЕТРІВ ВІД РАЙОНУ АТО

— Більше як 90% особового складу Центру брали участь у побудові ліній оборони, наведенні мостів, розмінуванні території Донбасу та інженерному укріпленні позицій наших військ, — розповідає начальник Центру полковник Олег Москальчук. — Окрім того, під час ротації офіцерів Генерального штабу до зони АТО проводимо з ними спеціальні навчальні заняття. Навчаємо їх елементарних правил поводження з вибухонебезпечними предметами, що робити в разі їх виявлення, як їх розрізняти, якими бувають саморобні вибухові пристрої, замасковані під будь-які побутові речі, як пересуватися машиною у вибухонебезпечній зоні тощо.

ЕЛЕКТРИЧНА ПІДРИВНА СТАНЦІЯ, ЯКА Є НА ОЗБРОЄННІ ЦЕНТРУ, ДАЄ ЗМОГУ ЗДІЙСНЮВАТИ ПІДРИВ У РАДІУСІ 8 КМ. ЗАВДЯКИ ЇЙ НЕ ПОТРІБНО ТЯГНУТИ СОТНІ МЕТРІВ КАБЕЛІВ

За словами начальника Центру, всі засоби для проведення мінно-пошукових та підривних робіт, які є в нього на озброєнні, є новітніми. Це і американський робот, і сучасні електронні міношукачі, й електрична підривна станція та низка інших зразків інженерно-саперного обладнання з унікальними характеристиками.

Наприклад, вищезазначена станція дає змогу здійснювати підрив у радіусі 8 км. Завдяки їй не потрібно тягнути сотні метрів кабелів, а можна здійснювати підривні роботи дистанційно. І, щоб уміло працювати на цих сучасних зразках техніки, усі військовослужбовці частини пройшли відповідну підготовку в Центрі розмінування та отримали відповідні сертифікати.

Проте, окрім виконання завдань у районі АТО, для фахівців Центру вистачає роботи й в інших регіонах нашої держави. Наприклад, ідеться про здійснення перевірки на наявність вибухонебезпечних предметів низки важливих військових об'єктів, таких, як різноманітні командні пункти, пункти управління, зокрема, найвищого рівня.

— Перед проведенням різних колегій, нарад у приміщеннях Міністерства оборони та Генерального штабу й перед кожним вильотом літака, на якому перебувають представники керівництва Збройних Сил, ці об'єкти обов'язково перевіряють наші фахівці, — розповідає начальник центру полковник Олег Москальчук. — На щастя, за весь час такої нашої роботи небезпечних знахідок ми не виявляли. Щоправда, було кілька фальшивих дзвінків про мінування військових об'єктів. На цих об'єктах після відповідного розпорядження працювали наші спеціалісти. Та все обійшлося…

Роман ВУС

СУЧАСНЕ ОЗБРОЄННЯ САПЕРІВ

Міношукач Garrett GTI 2500, який є на озброєнні Центру спеціальних інженерних робіт, не є суто військовим приладом, але найкраще підходить саме для військових саперів, тобто для виявлення мін. Він одночасно видає на екран інформацію про розмір, глибину залягання й тип вибухонебезпечного об'єкта. Розмір і глибина залягання відображаються у двовимірній таблиці, а тип об'єкта — на шкалі струмопровідності, яку становлять 24 сегменти. Прилад забезпечує глибину пошуку до одного метра.

Панель управління приладом оснащено рідкокристалічним дисплеєм і десятьма кнопками. Усе ретельно продумано, кнопки розташовано таким чином, що сапер може натискати на них одним великим пальцем. Це дуже важливо в умовах обмеженого руху під час дій саперів на замінованій місцевості.

ЯК ВИХОВУЮТЬ ЧОТИРИЛАПИХ ПРОФЕСІОНАЛІВ МІННОЇ СПРАВИ

Спеціально підготовлених мінно-пошукових собак завдяки їхньому унікальному нюху завжди вважали одним із найефективніших засобів виявлення вибухонебезпечних предметів

Підготовка чотирилапих саперів нині як ніколи актуальна. Адже АТО рано чи пізно закінчиться, і всю територію Донбасу доведеться розміновувати. А на це буде потрібно чимало відповідних сил і засобів. У Лівані, наприклад, де у 2000-х працювали й наші сапери, розмінування території триває досі.

Тож минулого року в штат Центру спеціальних інженерних робіт було введено відділення пошуку вибухонебезпечних предметів мінно-пошуковими собаками. У нього ввійшли дві кінологічні обслуги разом із чотирилапими — Максом та Хантером.

До виконання бойових завдань у районі антитерористичної операції цих собак поки що не залучали. Як кажуть у частині, ще замалі. Але на разі триває процес їхнього інтенсивного навчання. Одна кінологічна обслуга нещодавно повернулася з Центру розмінування з Кам'янця-Подільського, де отримала допуск до виконання бойових завдань. Друга — вирушить туди на підготовку за кілька тижнів.

Сержант Артем Колесник із своїм чотирилапим помічником Хантером

— Собаки можуть знайти такі вибухонебезпечні речовини, які не знайдеш навіть металошукачем. Але, щоб виховати із пса справжнього професіонала мінної справи, потрібно витратити багато часу та зусиль, — пояснює командир відділення пошуку вибухонебезпечних предметів мінно-пошуковими собаками сержант Артем Колесник. — Вибирати хорошого військового собаку потрібно ще в ранньому його віці. Із цим нам допомогли волонтери. Ми провели із цуценятами відповідні тестування та перевірили їхні рефлекси: як реагує собака на рухи й різні звуки, як він їсть, грається, реагує на стресові ситуації, адаптується до нового середовища тощо.

Живуть тварини в центрі з дотриманням режиму дня та харчування. Тренуються щодня з різними навантаженнями. Собак дресирують за допомогою гри. Під час тренування тварин навчають, як їм потрібно шукати вибухівку, як поводитися під час таких пошуків. Щоб підготувати справжньою профі з тварини, з нею потрібно займатися щодня майже від самого її народження.

— У нашого молодшого, одинадцятимісячного Хантера, з яким я незабаром поїду на підготовку в Кам'янець-Подільський, початкові навички вже сформовано повністю, — каже сержант. — Усі стандартні команди він виконує на «відмінно».

Щоб чотирилапий довіряв своєму напарникові, Артем проводить із ним фактично весь свій вільний час. Щодня після тренувань вони гуляють і за межами частини. Кінолог підводить собаку до будинків і людей. Адже Хантер, якому в майбутньому доведеться працювати й в міських умовах, має до цього звикати, не боятися машин, замкнутого приміщення тощо.

ЧИ МАЮТЬ ПРАВО УЧАСНИКОВІ АТО

ВІДМОВИТИ В ЗАРАХУВАННІ ЙОГО ДИТИНИ В ДИТСАДОК?

УЛАШТУВАТИ ДИТИНУ В ДИТЯЧИЙ САДОК ДЛЯ БАГАТЬОХ СІМЕЙ СЬОГОДНІ Є СПРАВЖНЬОЮ ПРОБЛЕМОЮ. ПРОТЕ В НАШИХ ЗАХИСНИКІВ Є ВСІ ЗАКОННІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ПОЗАЧЕРГОВОГО ЗАРАХУВАННЯ ДИТИНИ В ЗАКЛАД

Керівник дошкільного навчального закладу може прийняти дитину учасника АТО впродовж календарного року

«Для вашої дитини у нас немає місця…», «Усі групи набрано, ви надто пізно прийшли…» — такі відповіді дружина учасника бойових дій Ірина Н. чула щоразу, коли приходила до дитячих садків одного з районів Києва, намагаючись зарахувати в котрийсь із них свою молодшу дитину…

Старший син уже майже два роки відвідує дитсадок у їхньому районі, тож меншого жінка планувала зарахувати туди ж. Та коли в травні минулого року прийшла до завідувачки, почула: садок уже переповнений. Але ж до початку навчального року було майже чотири місяці!

Ірина кинулась по інших садках — картина невтішна. Декретна відпустка для догляду за дитиною закінчувалася, чоловік уже більш як півроку перебуває в районі АТО...

— Не звільнятися ж із роботи. Винаймаючи квартиру в столиці, іноді ледве вдавалося зводити кінці з кінцями, — розповідає Ірина.

Цих дітей було зараховано до ДНЗ позачергово, згідно з пільгами, які надає Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

Які ж пільги передбачено в законодавстві України для дітей військовослужбовців та учасників АТО?

Відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», дітям військовослужбовців, зокрема учасників бойових дій в АТО (відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»), дітям військовослужбовців, які загинули або померли чи зникли безвісти під час служби, надано пільги на першочергове зарахування в дошкільні навчальні заклади за місцем проживання.

Але звернутися в ДНЗ варто завчасно, адже там також існують квоти на кількість пільговиків у групі. Їх має бути не більш як 20 відсотків.

Отже, за умови наявності пільги процедура влаштування дитини в ДНЗ не така вже й складна.

НЕЗАЛЕЖНО ВІД ДАТИ ВАШОЇ РЕЄСТРАЦІЇ В ЕЛЕКТРОННІЙ ЧЕРЗІ ТА ВАШОГО ПОРЯДКОВОГО НОМЕРА, ВИ, ЯК ЧЛЕН СІМ'Ї УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ, МОЖЕТЕ УЛАШТУВАТИ ДИТИНУ В САДОК. АЛЕ ЗВЕРНУТИСЯ В ДНЗ ВАРТО ЗАВЧАСНО, АДЖЕ ТАМ ІСНУЮТЬ КВОТИ НА КІЛЬКІСТЬ ПІЛЬГОВИКІВ У ГРУПІ. ЇХ МАЄ БУТИ НЕ БІЛЬШ ЯК 20%

Вирішила не здаватися й продовжила спроби. Забираючи якось увечері старшого з дитсадка, побачила завідувачку й пожалілася: «Ніде місць немає, навіть не знаю, що ж мені робити, ще й чоловіка зі Сходу нескоро чекати...». «Зі Сходу? То ваш тато атовець? — перепитала завідувачка. — А чого ж ви раніше мовчали? У нас для дітей атовців пільги…»

Дізнавшись про пільгу, Ірина швидко зібрала потрібні довідки й невдовзі її молодшого сина зарахували до ДНЗ.

Улаштувати дитину в дитячий садок — питання, яке рано чи пізно постає в кожній родині. На перший погляд — справа проста. Однак той, хто з нею стикався, знає: вирішення питання коштуватиме нервів і займе багато часу.

І це в той час, як Закон України «Про дошкільну освіту» гарантує маленьким українцям належний доступ до дошкільної освіти. Відвідують дитсадки ті, кого батьки записали в чергу мало не одразу після народження, або ті, батьки яких наполегливо цікавилися вакантними місцями.

Нині майже в усіх садках країни існує таке собі негласне правило: аби влаштувати дитину в групу на осінь, батьки мають перейматися цим питанням із початку року. Бо вже на кінець квітня завідувачі мають сформовані списки груп.

Чому ж влаштування дитини в садок для багатьох стає справжньою проблемою?

По суті, причиною цього є банальна нестача місць у ДНЗ. За даними Державної служби статистики України, у країні діє понад 14 тисяч дошкільних навчальних закладів, у яких виховують більш як мільйон дітей. Серед них лише в столиці понад 110 тисяч дошкільнят, і їхня кількість щороку зростає.

Як зазначають у Міністерстві освіти і науки, найголовніші причини браку місць у ДНЗ — це підвищення народжуваності в країні та передача ще в 1990-х роках будівель дошкільних навчальних закладів у користування організаціям інших відомств, а також прийняття в ДНЗ протягом трьох останніх років значної кількості дітей, тимчасово переміщених із району АТО. Зокрема, у столиці їх більш як три тисячі.

До письмової заяви треба додати медичну довідку про стан здоров'я дитини з висновком лікаря; довідку дільничного лікаря про епідеміологічне оточення; свідоцтво про народження; довідку, що засвідчує пільгу, і посвідчення військовослужбовця, учасника УБД.

А що робити тим, хто ще не отримав посвідчення УБД або досі перебуває на Сході країни?

Як говорить перший заступник директора Департаменту освіти і науки молоді та спорту КМДА Вікторія Челомбітько, таким бійцям, згідно з рішенням місцевих рад «Про надання додаткових гарантій учасникам АТО та членам їхніх сімей», можна надати довідку про відрядження в район АТО з метою виконання завдань із захисту України та її територіальної цілісності.

А ще ви маєте знати, що дітям учасників бойових дій АТО надають безплатне харчування в закладах дошкільної освіти.

Як зазначили в управлінні освіти, і тут виникає низка питань, з якими до них звертаються родини атовців. Ось приклад зі Львова: «Мене звати Олена, мій чоловік перебуває в АТО. Це підтверджено довідкою, яку видала військова частина. Торік ми не сплачували за садок. У січні цього року нам надійшла квитанція на оплату за харчування в ДНЗ. Аргументували, що потрібно надати підтвердження, що він досі там. УБД у нього ще немає. Чи повинні ми платити за дитячий садок?»

Як пояснила в. о. начальника управління освіти міста Львова Зоряна Довганик, у законодавстві передбачено багато пільг для учасників АТО, крім перебування їхніх дітей у ДНЗ. Але згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування», у Львові дітям учасників АТО в закладах освіти надають безплатне харчування.

Якщо в деяких містах України безплатне харчування дітям учасників АТО не надають, то це означає, що пільгу не передбачено в місцевому бюджеті. Про неї треба дізнаватися в органах місцевої влади.

Як пояснила Вікторія Челомбітько, для надання пільги на харчування не має значення, де прописаний батько.

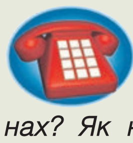
Що робити, якщо навіть із наданими документами у садок не беруть? Перше, що варто зробити, — отримати письмову відмову завідувача ДНЗ. Якщо причиною відмови зарахування в ДНЗ є відсутність реєстрації в електронній черзі, то це порушення права на пільгу. Спеціаліст Управління освіти міста Первомайська Миколаївської області, до якої звернулася дружина атовця Наталя, пояснила, що необов'язково записуватися в чергу, щоб потрапити в дитячий садок. Керівник навчального закладу може прийняти дитину впродовж календарного року. Тобто якщо ви приїхали, наприклад, з іншого міста взимку, то вашу дитину мають прийняти в садок. Тому відмова завідувача з огляду на те, що дитина не була в черзі, є незаконною.

Тоді найкращим рішенням буде звернутися в управління освіти, щоб там допомогли з вибором іншого садка, де є вільні місця, або зачекати й контролювати ситуацію: часто буває, що черги оновлюються внаслідок переміщення дітей по садках або внаслідок їх вибуття. Можливо, саме в тому дитсадку, на який ви претендуєте, звільниться місце.

Ольга МОСЬОНДЗ

ЗАПИТУВАЛИ — ВІДПОВІДАЄМО

Валентин О., учасник АТО, інвалід війни, м. Миколаїв:

— Чи існують для інвалідів війни спеціальні знижки на товари в магазинах? Як ними скористатися? У яких установах та організаціях обслуговують інвалідів позачергово?

— Інвалідам війни надано право на позачергове забезпечення продовольчими товарами поліпшеного асортименту й промисловими товарами підвищеного попиту. Про можливі знижки, а також секції або відділи товарів за спеціальними цінами для інвалідів війни запитуйте в кожному магазині окремо. Для здійснення покупки за зниженою ціною Вам треба буде показати посвідчення інваліда війни.

Витрати державних органів, органів місцевого та регіонального самоврядування, підприємств, установ та організацій, пов'язані з наданням пільг, покривають місцеві фінансові органи на підставі розрахунків, які подали організації, шляхом перерахування коштів на їхні рахунки в установах банків.

Нагадаємо, що інваліди війни мають право позачергово одержувати товари й послуги у службах побуту, закладах громадського харчування й торгівлі, установах житлово-комунального господарства, у міжміському транспорті, лікувально-профілактичних закладах, а також в аптеках.

ГУРТУЙМОСЯ

НА ДУМКУ БАГАТЬОХ ВЕТЕРАНІВ АТО, ХЛОПЦІ ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ З ВІЙНИ МАЮТЬ СТОЯТИ ПЛІЧ-О-ПЛІЧ, ОБ'ЄДНУВАТИСЯ В ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ. ТАК ЛЕГШЕ БУДЕ ДОЛАТИ БЮРОКРАТИЧНІ ПЕРЕПОНИ, ДОБИВАЮЧИСЬ СОЦІАЛЬНИХ ПІЛЬГ, ЯКІ ГАРАНТУЄ ЇМ ДЕРЖАВА

Улітку 2014 року ротна тактична група Олексія Скворднякова (нині — голови Запорізького центру допомоги учасникам АТО) тримала оборону під самим російським кордоном у Краснодонському районі на Луганщині. Кілька тижнів по сім-вісім годин на добу їх крили «Градами» з території Росії, атакували штурмові групи бойовиків. Десантники зазнавали втрат, тому командування бригади ухвалило рішення відвести групу на інші позиції

Для відходу було визначено маршрут, яким до того встигли скористатися невеличкі підрозділи інших бригад. Але останньої миті в командира роти Вадима Зеленського спрацювала інтуїція. Прорахувавши варіанти розвитку подій, він рушив із підлеглими іншим шляхом.

Офіцер як у воду дивився: щойно колона українського підрозділу почала рухатися, як з території РФ по всій лінії раніше визначеного маршруту почали бити «Гради» й ствольна артилерія, і це тривало вісім годин! Навіть у радіусі кількох кілометрів від дороги, що кипіла розривами, рота раз по раз наривалась на ворожі заслони. Підрозділ то ухилявся від них, то, за обставинами, приймав бій.

Урешті-решт РТГ вийшла на інші позиції й знову зайняла оборону під кордоном. Але з оточення вийти не вдалося. Ситуація не додавала оптимізму: на три придані роті танки залишилося всього п'ять снарядів, у бійців — максимум по два магазини з патронами, провіанту — нуль. Згодом Зеленський отримав по радіо звістку: їм літаком із повітря скинуть вантаж боєзапасу та провіанту. Однак… Невдовзі вся рота в безсилій люті спостерігала, як із-за кордону в літак одна за одною влучали російські зенітні ракети, як намагався врятуватися екіпаж…

Зліва направо: заступник обласного комісара підполковник Юрій Чабан, координатор Запорізького центру допомоги учасникам АТО Сергій Шаповалов та голова центру Олексій Скворднякoв

МЕНІ БОЛЯЧЕ, КОЛИ МІЙ УЧОРАШНІЙ БРАТ-ДЕСАНТНИК, ЯКИЙ ПІВРОКУ ПРИКРИВАВ У БОЯХ МОЮ СПИНУ Й НАВІТЬ ЧОРТА НЕ БОЯВСЯ, ТЕПЕР ЯК ПРИСЛУГА В «ДЕПУТАТА-ГАМАНЦЯ»

Із Олексієм зустрічаємось на велелюдному майдані: тут сьогодні акція. Пробираємося крізь натовп поліцейських і вдягнених у «піксель» збуджених чоловіків та в затишному кафе замовляємо каву.

Олексій зневажливо киває головою у бік «пікселів» по той бік скла:

— Як вам це блазнювання? Гадаєте, вони тут стоять за ідею? Я за освітою психолог і маю, як ви розумієте, чималий досвід спілкування з фронтовиками. Повірте, частина з них може тільки відчиняти двері в наш центр мало не ногами та з порога заявляти: «Ану, хутко дайте мені все належне за законом, бо я, знаєте, герой!» А потім виявляється, що чимало з них на фронті «тримали оборону» в глибокому тилу. Насправді ж ті, котрі нюхали порох і бачили кров, такими політичними чварами гидують.

До речі, годину тому мені телефонували побратими з нашого центру. Повідомили, що вранці в Київ на майдан одна з політичних течій Запоріжжя направила мітингувати три автобуси проплачених ветеранів АТО. Добиватися справедливості за гроші — це ж проституція совісті. Ми з колегами-атовцями таких миттю ставимо на місце…

Розповідаючи про роботу запорізького центру, Олексій бідкається: попри безпрецедентну для більшості регіонів країни підтримку губернатора області й мера Запоріжжя, центр працює менше як на половину своїх реальних можливостей саме через неорганізованість і роз`єднаність фронтовиків.

— Узагалі регіон має стандартний набір ветеранських проблем за напрямками земля — робота — житло — соціальна адаптація — медична та психологічна реабілітація, — каже Олексій. — Наприклад, на гідну роботу не можуть улаштуватися навіть здорові хлопці, не кажучи вже про інвалідів війни. До того ж роботодавці нерідко дивляться на атовців із підозрою, а президентський закон про п`ятивідсоткову квоту робочих місць для учасників бойових дій на підприємствах із кількістю 50 і більше працівників зазвичай не працює. Їхні керівники готові жертвувати економічними перевагами, гарантованими цим законом у разі працевлаштування фронтовиків. Бо атовці «незручні»: вимагають законності й справедливості, гідну зарплатню «без конвертів», сталого робочого дня та соціальних пільг.

У багатьох хлопців є велике бажання створити щось власне, зайнятися бізнесом. У центрах зайнятості ветеранам АТО пропонують варіант отримання допомоги на відкриття справи. Деякі користуються нею.

— Звісно, ми намагаємося співпрацювати з роботодавцями, — розповідає далі Олексій, — скажімо, із запорізьким заводом «Контур», який радо бере на роботу атовців. Там працевлаштовано 15 наших ветеранів, для них відведено ще вісім вакансій. Добре взаємодіємо з Держслужбою охорони, яка також залюбки працевлаштовує наших хлопців. Але такі приклади поодинокі. А тепер уявіть, якби майже 9 тис. атовців області згуртувалися в єдину чітко структуровану організацію, то ми могли б здійснювати єдину політику в усіх районах та на найбільших підприємствах, у співпраці з владою аж до сільради включно примусили б недобросовісних роботодавців поважати закон. Те саме стосується вирішення питань землевідведення, надання пільг, отримання безплатних ліків тощо. Треба розуміти, що громадський контроль — це надзвичайно потужний фактор…

За минулий рік Олексій зі своїм побратимом і другом із миколаївської аеромобільної бригади Сергієм Шаповаловим, також координатором центру, прийняли тисячі дзвінків від атовців. Іще півтори тисячі побратимів прийшли до них на особистий прийом зі своїми проблемами. Розв'язуючи їх, колишні десантники переконували хлопців створювати осередки учасників бойових дій на місцях та об`єднуватися за районним і міським принципами формування. Та в підсумку…

— Я розумію, що кожен із нас має свої проблеми, у самого троє дітей, — каже Скворднякoв. — Але мені гірко через те, що в 50 створених в області громадських організаціях більше як половина атовців або фейкові, або майже неприховано працюють на політичні та бізнесові структури. Ненажерливі ділки нас часто використовують. Мені боляче, коли мій учорашній брат-десантник, який півроку прикривав у боях мою спину й навіть чорта не боявся, тепер як прислуга в «депутата-гаманця». Невже важко зрозуміти, що проблеми ветеранів АТО складно буде розв'язувати, доки ми не станемо пліч-о-пліч, так, як стояли на фронті?

Віктор ШЕВЧЕНКО

ДОВІДКА «НА»

2016 року спільними зусиллями запоріжців і Фонду оборони області згідно з Указом Президента України «Про шефську допомогу військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України» було зібрано понад 11 млн грн для допомоги фронту.

Також з ініціативи Державної адміністрації області й Центру допомоги учасникам АТО проведено другий щорічний телемарафон на підтримку ветеранів АТО. До його скарбнички протягом доби від людей і підприємств надійшло 940 тис. грн. Окрім того, керівник регіону урочисто передав туди сертифікат на 100 тис. грн від облдержадміністрації.

2017 року облдержадміністрація спільно з обласною та міською радами запланували ввести в експлуатацію житло для військовослужбовців та їхніх родин на 49 млн грн і закінчити реалізацію проекту створення обласного центру реабілітації учасників бойових дій.

В області діє програма «Сільське подвір'я». Хлопцям, яким не вдається реалізувати себе у великому місті, допомагають отримати житло в селі й надають стартовий капітал на відкриття власного фермерського господарства. Цією програмою за останні три місяці зацікавилося 15 атовців.

Запорізька область посідає перше місце в Україні у відведенні земельних ділянок учасникам АТО. Уже понад 2 тис. фронтовиків одержали по 2 га землі для особистого селянського господарства.

14 березня Україна вперше в історії відзначає День українського добровольця. Рішення про це Верховна Рада прийняла у січні 2017 року. Цей день запроваджено для вшанування мужності та героїзму захисників нашої країни, які навесні 2014 року добровільно пішли боронити її незалежність

ІВАНКА

ДВАДЦЯТИРІЧНА СТУДЕНТКА 6-ГО КУРСУ МЕДІНСТИТУТУ УМОВИЛА КЕРІВНИЦТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВІДПУСТИТИ ЇЇ... НА ВІЙНУ РЯТУВАТИ ПОРАНЕНИХ

Вересень 2014-го, позиція «Виноградник» поблизу ДАПу. О четвертій годині ранку по рації передали: «Трьохсоті. «Виноградник». Виїжджайте». За лічені хвилини бригада медиків разом зі студенткою 6-го курсу медичного інституту Іванною Чабанюк уже мчали туди

Поранених було багато. Присвічуючи ліхтариками, медики кинулись до роботи. Раптом хрипкий, але до болю знайомий голос із напівтемряви: «Дівчинко, що ти тут робиш? Я ж тобі казав не їхати на передову…»

Це був він, добрий знайомий Іванни, земляк із Франківщини, ледве притомний, дуже посічений осколками, але, як завжди, стриманий і мужній. Мимоволі згадала, як їхала з ним з Івано-Франківська до Києва. Вона — на курси з тактичної медицини, щоб потім поїхати в район АТО, а він — одразу на передову. Дорогою сперечалися. Він запевняв, що двадцятирічній тендітній дівчині нема чого робити на війні, тож коли побачить її на передовій, відправить додому першим же рейсом.

А зараз вона відправляла його в тил. Ні, не додому, а важкопораненого в госпіталь. Він гірко посміхався, слухняно дозволяв обробляти та перемотувати рани й навіть не здогадувався, що він її перший пацієнт у районі АТО...

На Донбас Іванна поїхала, умовивши керівництво інституту відпустити її. Відтоді більше ніж півроку дівчина тільки те й робила, що обробляла рани, перев'язувала. Вона навіть якось оперувала бійця просто в підвалі під світлом ручного ліхтаря. Додому з передової поверталася що два місяці тільки на тиждень, аби скласти «хвости» в інституті в Тернополі та на день-два — відвідати рідних на Закарпатті. А коли успішно склала державні іспити, на канікули поїхала знову на передову!

Для медиків стало звичним витягувати поранених просто з-під вогню, проскакувати машиною поміж вибухами. Але їм щастило. Відкривати вогонь по машині з червоним хрестом для бойовиків — звична річ. Елементарної гідності або людяності терористи не мають.

…Руки останнього пацієнта перед закінченням її бойової епопеї (нині Іванна вчиться в інтернатурі) дівчина пам'ятає й досі. Тоді понад вісім годин її бригада відчайдушно шукала пораненого розвідника, який підірвався на розтяжці. Пам'ятає, як витягували його з-під уламків, дорогу до госпіталю, коли звичні 20 хвилин здалися їй цілою вічністю. Добре розуміючи, що поранення бійця не сумісні з життям, Іванна щосили стримувала сльози, підбадьорювала, тримала його за руку. Він, зовсім молодий хлопець із небесними очима, розповідав їй про свою сім'ю, про вибух під час повернення із завдання. Після того як спрацювала розтяжка, розвідник зрозумів: зараз буде обстріл. Тому втискався в землю, намагаючись захиститися. Та все-таки його добряче зачепило.

ОСТАННЬОГО ПАЦІЄНТА ДІВЧИНА ПАМ'ЯТАЄ Й ДОСІ. ТОДІ ПОНАД ВІСІМ ГОДИН ЇЇ БРИГАДА ВІДЧАЙДУШНО ШУКАЛА ПОРАНЕНОГО РОЗВІДНИКА, ЯКИЙ ПІДІРВАВСЯ НА РОЗТЯЖЦІ. ПАМ'ЯТАЄ, ЯК ВИТЯГУВАЛИ ЙОГО З-ПІД УЛАМКІВ, КОЛИ ЗВИЧНІ 20 ХВИЛИН ЗДАЛИСЯ ЇЙ ЦІЛОЮ ВІЧНІСТЮ

Як міг, сам перев'язав кровотечі, передав по рації своїм про поранення й чекав. Знав, що побратими його не покинуть. Так він протримався понад вісім годин. А щоб не заснути й не знепритомніти на підмерзлій землі, думав про свій дім. До госпіталю бійця довезли вже ледь живим. Уранці Іванна дізналася, що його не стало: медики були безсилі…

Вона ковтала сльози й збиралася в дорогу. Її чекала інтернатура та кваліфікація лікаря. Дівчина поїхала, залишивши на Донбасі частинку свого серця. А із собою прихопила тільки зошит, у який записувала прізвища всіх своїх пацієнтів. Це був уже другий її такий «щоденник», перший згорів під час обстрілу. Тому й берегла його Іванка як зіницю ока. Там усі її хлопці — і поранені, і застуджені. Їх усіх вона лікувала, когось перев'язувала, когось змушувала ковтати пігулки, поїла гарячим чаєм і примушувала обмотувати шию теплим шарфом. Іванна часто розгортає свою книгу пацієнтів, і в пам'яті спливають картинки. Дівчина пам'ятає, як бійці раділи, коли медики приїжджали до них на позицію, але не для того, щоб забрати поранених, а просто в гості. Усміхається, пригадуючи, як жартували, коли просила вигадати їй позивний. «Іванка з позивним «Іванка», — на тому й зійшлися.

Іванна Чабанюк «Народний Герой України»

Кожного хлопця вона знає на ім'я, пам'ятає в обличчя. Вони не стали для неї звичайними цифрами зі статистики. Саме тому Іванну Чабанюк було нагороджено орденом «Народний Герой України». Після закінчення інтернатури Іванна знову збирається поїхати на Схід. Поки там бійцям потрібна її допомога, вона не хоче сидіти в кабінетах.

Останній запис у своєму зошиті Іванна не наважилася зробити. Поранений боєць із небесними очима так і залишився пораненим, який неодмінно видужає й піде знову захищати свою країну…

Ольга МОСЬОНДЗ

«МИСЛИВЦЮ» БУЛО ЛИШЕ ДВАДЦЯТЬ ЧОТИРИ…

У Національному музеї історії України в Другій світовій війні вшанували пам'ять Мирослава Мисли («Мисливця»), командира взводу 93-ї окремої механізованої бригади ЗС України, який героїчно загинув у жовтні 2016 року

2 жовтня 2016 року на позиції, які обороняв підрозділ молодшого лейтенанта Мирослава Мисли, посунули проросійські бойовики. І відразу вони наштовхнулися на грамотну відсіч, яку організував командир взводу. Та оскільки ворог переважав у силі, підрозділові довелося відступити. Мирослав залишав позиції останнім, прикриваючи бійців. І ворожа куля обірвала життя молодого офіцера.

Народився він на Закарпатті, а виріс і пішов у самостійне життя на Слобожанщині. Змалку цікавився історією України, особливо національно-визвольним рухом, що й привело його в Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. Отримавши диплом вчителя історії, працював на радіо «Голос Свободи». Коли почалася Революція Гідності, він став її активним учасником: днював і ночував, за спогадами колег, у центрі столиці, висвітлюючи події.

Із початком російської агресії як доброволець батальйону «Січ» поїхав на Донбас. Пізніше приєднався до підрозділу «Карпатська Січ». Разом із бойовими побратимами був на найбільш небезпечних ділянках. Зокрема, утримував позиції в районі селища Піски, неподалік від донецького аеропорту.

Навесні 2015 року разом із «Карпатською Січчю» увійшов до складу 93-ї омбр, згодом його було призначено командиром відділення. Зважаючи на морально-професійні риси Мирослава, командування частини відправило його на тримісячні підготовчі офіцерські курси при Національній академії Сухопутних військ ім. П. Сагайдачного. Після їх закінчення молодший лейтенант Мисла став командиром штурмового взводу.

— Мирослав завжди рвався на найскладніші завдання, — розповідає заступник командира «Карпатської Січі» — очільник Всеукраїнської громадської організації «Сокіл» Юрій Черкашин. — Для нього ця війна була священною, і вів він її на всіх фронтах. Наприклад, перебуваючи у відпустці, міг собі дозволити провести день-два з мамою та дівчиною, а потім брав у руки проектор та їздив із лекціями по Україні. Виховував молоде покоління українських патріотів, проводив вишколи, організовував презентації книжок.

Мирослав — людина-взірець і людина-символ, на якому маємо виховувати нових борців за Україну. Коли ми ведемо мову про Мирослава, то не маємо розповідати про те, як він загинув, хоча загинув він як справжній герой, ми маємо розповідати про те, як він жив.

— «Мисливець» (такий позивний був у Мирослава) мріяв про той день, коли на нашій землі настане мир і він навчатиме дітей історії України, — додає Олег Куцин, командир підрозділу «Карпатська Січ», у складі якої воював герой. — Нам дуже не вистачає його.

Указом Президента України його нагороджено посмертно орденом Богдана Хмельницького III ступеня. Його іменем названо музичний фестиваль «Голосіївська криївка імені Мирослава Мисли», табір і школу бойових мистецтв, а також одну зі столичних шкіл.

Сергій ЗЯТЬЄВ

НАЙДОРОЖЧА НАГОРОДА — ЦЕ ВРЯТОВАНІ ЖИТТЯ ВОЇНІВ

Киянка Юлія Євдокимова одягла камуфляж іще до того, як на Сході України розпочалися бойові дії. Спершу була активна участь у Революції Гідності. Власне, ці події й визначили її подальший життєвий напрямок: Майдан — волонтерство — добровольчий батальйон «Айдар», а нині служба в медичній частині одного з батальйонів окремої механізованої бригади Збройних Сил України

Наталія Стасюк та Юлія Євдокимова

— Перший медичний досвід у бойових умовах я отримала ще 2014 року під час звільнення міста Щастя на Луганщині, — говорить жінка-медик, — хоча медичної освіти як такої не мала. Навчання проходило буквально на полі бою. Це вже згодом була підготовка за фахом на курсах в одному з навчальних центрів Збройних Сил України.

Зараз підрозділ, де Юлія проходить службу, виконує бойові завдання на одній із найгарячіших ділянок Донецького напрямку.

— Військові медики на передовій завжди в русі, — каже медик батальйону Наталія Стасюк. — Під час нещодавнього загострення на передовій наші колеги з іншого підрозділу працювали буквально в самому епіцентрі бою, надаючи медичну допомогу та здійснюючи евакуацію поранених бійців із бойових позицій. За мужню та відчайдушну працю дівчат було відзначено орденами. Але я вважаю, що в нашій роботі справжньою нагородою є кожне врятоване життя. Ми надаємо допомогу і місцевим мешканцям, адже люди, які живуть буквально на лінії зіткнення, позбавлені можливості отримати елементарну медичну допомогу. Наш обов'язок як військових, медпрацівників і просто людей — не залишити в біді тих, кого ми взялися захищати.

Медики батальйону зазначають, що для виконання професійного обов'язку вони забезпечені всім необхідним. До того ж їм на передовій допомагають і волонтери. Зокрема один із санітарних автомобілів підрозділу було придбано та укомплектовано за кошти, зібрані мешканцями Львова під час волонтерської ініціативи «Львівський лицар».

Володимир СКОРОСТЕЦЬКИЙ

«ЯКЩО БОЄЦЬ НЕ ВІДСТУПИВ У БОЮ, ЗНАЧИТЬ, ТИ ХОРОШИЙ ОФІЦЕР»

ГОЛОВНИЙ ЕКОНОМІСТ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УЖЕ ТРЕТІЙ РІК НА ПЕРЕДОВІЙ. ІДЕТЬСЯ ПРО ЗАСТУПНИКА КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ КАПІТАНА ОКСАНУ ЯКУБОВУ. ДО КОЖНОГО БІЙЦЯ ВОНА ШУКАЄ СВІЙ ПІДХІД, МИРИТЬСЯ З НЕПРОСТИМИ ХАРАКТЕРАМИ Й ЗНАХОДИТЬ ПОЗИТИВНІ РИСИ В КОЖНОМУ

— А ставляться до вас хлопці по-особливому?
— Шоколадкою можуть пригостити, квіти подарувати або в бліндаж першою пропустити…

Так жартує Оксана Якубова, яка вже третій рік на передовій. Коли головному економістові Міністерства фінансів надійшла повістка в березні 2014 року, жінка й гадки не мала, що залишиться в армії так надовго. Після демобілізації Оксана Петрівна підписала контракт. Нині вона — заступник командира батальйону по роботі з особовим складом. Жінка вже не перший місяць разом із бійцями перебуває на Світлодарській дузі, тож, телефонуючи до неї, можна регулярно почути гучні звуки ворожої «арти»

Оксана Петрівна пам'ятає всі дати, пов'язані з батальйоном, кожного загиблого й пораненого, емоції кожного з батьків. Вона переконана, що її головне завдання — зробити все можливе, аби проблем у підопічних не було.

— Завдання бійців — воювати, — пояснює Оксана Якубова. — Я ж відповідаю за їхні життя, здоров'я та забезпечення. Потрібні довідки? Тримай! Багато наших хлопців та їхні батьки — це прості люди, часто із сіл. Їм треба допомогти, інакше вони цю бюрократичну машину не подолають. Не надійшло грошове забезпечення? Вирішимо! Захворів? Вилікуємо! Боєць має бути нагодований та одягнений. У нього не має бути побутових або інших проблем. Коли починається серйозний бій, усе залежить від солдата: побіжить він назад чи залишиться на місці. Якщо боєць не відступив у бою, значить, ти хороший офіцер. Когось потрібно підштовхнути, а когось — просто вислухати. Звісно, я не психолог, але завжди підтримаю всім, чим можу.

Жінка бачить на власні очі, якими хлопці приходять на фронт і як змінюються. Після війни все в них стає чорно-білим, сірого не існує. Але вони справжні.

— Не так давно до нас із гуманітарною допомогою заїхав Артем Іваненко, один із колишніх бійців. Він дістав поранення, ходить на милицях, нога не згинається, справи кепські. Каже: «Як тільки почну ходити нормально, піду до вас на контракт». Після всього пережитого й побаченого він має бажання служити. У нього ростуть троє діток. А коли призивався, казав, що то війна олігархів, та інші дурниці. Свідомість і справді змінюється кардинально. Чимало важкопоранених після лікування знову повертаються служити. Вони не хочуть іти на полігон, вони хочуть швидше закінчити цю війну. Вони перестали боятися, бо впевнені у своїх силах. Знають, що сильніші.

Оксана Петрівна може довго розповідати про кожного бійця з батальйону. До кожного шукає свій підхід, мириться з непростими характерами й знаходить позитивні сторони у кожному.

— Вони всі такі різні. Один цілими днями порядки наводить, інший завжди був безтурботним, а після кількох серйозних боїв став одним із найсерйозніших. Є такі, що п'ють, і самі проблеми від них, а є такі, яким пробачаєш навіть тоді, коли проштрафилися. До кожного

Капітан Оксана Якубова

шукаю індивідуальний підхід. Буває таке, що людину перемикає: «Сьогодні не можу йти в бій». Можливо, щось наснилося, погане передчуття, на війні й таке буває. Замінюєш його, даєш заспокійливе, щоб виспався. Минає день чи два: «Усе, я пішов». Головне не змушувати. Постійно воювати не можна, потрібно й відпочивати. Звісно, трапляються й недопрацювання військкоматів. Ми таких називаємо заробітчанами. Хлопець ішов заробляти гроші, а тут реальна війна. Таких одразу переводимо в тилові підрозділи. Можливо, чоловік буде класно ремонтувати машини або готувати їжу? Це також комусь треба робити. Не всім же на «передку» стріляти.

Оксана Петрівна розповідає: найжахливіше — це повідомляти батькам, що їхній син загинув.

— Є одна мама, син якої зник безвісти. Її двічі викликали в морг на впізнання, а вона його не впізнала. А потім мені дзвонить, радиться, адже прийшов аналіз ДНК і кажуть, що то її син. Але вона не вірить… Вона його забрала, поховала, а потім мені дзвонить і каже: «Мій син живий, я знаю».

«У ТОМУ, ЩО ПОЧАЛАСЯ ВІЙНА, ВИННЕ МОЄ ПОКОЛІННЯ. ЦЕ МИ МОВЧАЛИ, ЦЕ МИ НЕ ЗАВЖДИ ХОДИЛИ НА ВИБОРИ Й НЕ ЗМОГЛИ ЗБУДУВАТИ КВІТУЧУ КРАЇНУ»

Оксана Петрівна впевнена, що вона на своєму місці, а ще вона напевно знає, чим буде займатися після того, як настане мир. Буде ще одна війна за країну без базік та піарників.

— У тому, що почалася війна, винне моє покоління. Це ми мовчали, це ми не завжди ходили на вибори й не змогли збудувати квітучу країну. Тож тепер час переосмислити власні помилки та більше не бути байдужими.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

КОЛИШНЯ ВЧИТЕЛЬКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ СЛУЖИТЬ ВОДІЄМ

Алла Свириденко розпочала свою волонтерську діяльність наприкінці травня 2014-го. На своєму легковику жінка об'їздила найнебезпечніші шляхи Донеччини та Луганщини. Настільки поріднилася з підшефними підрозділами, що не втрималася й підписала контракт. Тепер вона військовослужбовець Збройних Сил України. Та ще й водій службової машини УАЗ

За фахом учителька української мови та літератури, вона розпочала свою війну зі Слов'янська та Краматорська. Потім був Маріуполь.

— Півроку їздила сама. Бувало, що тільки-но повернуся, як уже доводиться виїжджати знову, бо односельці зібрали необхідні речі якомусь підрозділу. Пізніше в мене з'явився помічник із більшою машиною. Виїжджали раз на два тижні. За раз у середньому проїжджали 1300–1500 км.

За весь час волонтерства траплялися й незвичні замовлення від бійців.

— Якось хлопці попросили наших полтавських галушок. Що вдієш — дівчата потрудилися. Варили всім селом. Традиційно засмачили салом, цибулькою, часником. У шкільному музеї позичили величезного глечика, якого зробили школярі. Хоч і вкутала той глек та накрила його добряче, аромат стояв неймовірний. Скільки радості було завдяки тим галушкам! Хлопці розписали глек, і я його повернула в школу.

Зрештою Алла настільки зріднилася з військовими, що вирішила піти на контракт.

— Вийшло так, що один із батальйонів став для мене найближчим. Сказала їм: «Беріть мене до себе». Так і служу. Удома чекає донька. Поговорила з нею, усе пояснила. Звісно, у цій ситуації їй найважче. Але вона все одно допомагає, як може. Плете браслети та обереги для нас.

Хлопцям незвично, що в їхньому колективі з'явилася жінка. Тож сприймають кожен по-своєму.

— Коли була на полігоні, то мені один шанувальник навіть свіжі квіти щодня носив. І щоразу різні. Сам і вазочку вирізав із пластикової пляшки. Так приємно було.

Алла переконана, що війна дуже змінює людей.

— Найважче повертатися додому, залишаючи хлопців на передовій. Ми — додому, а вони там щохвилини чекають на чергову підлість від рашистських окупантів. Однак бойовий дух — на високому рівні. Чия правда, того й перемога! Ми на своїй землі!

Алла Свириденко

Ярослава ЗОРІНА

Наталка

ЗА ЖИТТЯ КОЖНОГО БІЙЦЯ БОЛИТЬ СЕРЦЕ

Корінна галичанка Наталя — уже півроку на Сході України. Вісім років дівчина пропрацювала фельдшером на швидкій допомозі у Львові. Тепер цей досвід дуже знадобився на передовій, де її земляки з однієї з механізованих бригад боронять землю від агресора

— Служба на взводному опорному пункті нелегка навіть для дівчини, — зізнається Наталя. — Ми тут перебуваємо в постійному напруженні. Стрілянина та прильоти мін стали звичним явищем, але ми навчилися правильно реагувати на ситуацію. На жаль, є поранені. Моє завдання — надати першу медичну допомогу й швидко організувати евакуацію, бо ті хвилини є вирішальними. Медик повинен мати холодний розум і впевненість у своїх силах і знаннях, але за життя кожного бійця болить серце.

Наталя каже, що їй важко, бо вона далеко від дому. А так є всі мінімально необхідні умови для служби. І малу батьківщину їй компенсує коло бойових побратимів.

Наталя зізнається, що поки її серце вільне. Тож потенційним претендентам на серце цієї красуні не варто ловити ґав!

Юрій ІГНАТ

«КОЛИ ВІДШТОВХУЄШСЯ ВІД ЛІТАКА Й НА ВИСОТІ 1000 МЕТРІВ КІЛЬКА СЕКУНД ВІДЧУВАЄШ ВІЛЬНЕ ПАДІННЯ, ЦЕ ЩОСЬ НЕЙМОВІРНЕ!»

Одного дня Ніна Шиба вирішила випробувати себе на міцність і підписала контракт зі Збройними Силами України. Військову кар'єру розпочала на Миколаївщині в ролі радіотелефоніста окремої аеромобільної бригади

— Невдовзі я відчула, що служба у ВДВ, — це саме те, про що я давно мріяла й чого прагнула. Напевно, невипадково мій день народження збігся з Днем ВДВ, — з усмішкою каже Ніна.

Через місяць після початку служби в бригаді вона вперше стрибнула з парашутом, а через кілька місяців уже сама готувала до десантування дівчат-новачків.

— У дитинстві я боялася висоти. Але мій життєвий принцип полягає в тому, щоб долати свої страхи. Під час першого стрибка я зосередилася на алгоритмі дій у повітрі й більше нічого не помічала. А от наступні «виходи» в повітря пам'ятаю дуже добре. Коли відштовхуєшся від літака й на висоті 1000 метрів кілька секунд відчуваєш вільне падіння, це щось неймовірне! — розповідає Ніна.

Ніна Шиба

2013 року вона пройшла спеціальні курси й стала механіком-радіотелеграфістом. А вже наприкінці 2014-го в складі свого підрозділу виконувала бойові завдання в районі АТО на Маріупольському напрямку.

— Я познайомилася зі справжніми героями, патріотами з великої літери, — пригадує дівчина. — Зокрема, серед моїх бойових побратимів є ті, хто боронив донецький аеропорт. На жаль, деяких із них уже немає серед живих. Але я впевнена, що їхня загибель не була даремною, — переконана Ніна.

Улітку 2015-го Ніна стала курсантом Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

— Нещодавно, удома у відпустці, ми з мамою переглядали шкільний альбом. На фото, зробленому під час якогось свята, усі дівчата були в сукнях принцес або казкових фей. А в мене була пілотка й кітель із погонами майора. Напевно, то було якимось знаком, що від армії мені нікуди не подітися, — усміхається Ніна.

Олег ПЛАКСІЙ

ВЕРШИНИ ПІДКОРЮЮТЬСЯ ТИМ, ХТО НЕВТОМНО ЙДЕ ДО НИХ

— Напевно, у дитинстві всі дівчата мріють стати кіноактрисами, співачками або танцюристками. Я теж не була винятком. Та коли мені виповнилося 14 років, почала серйозніше замислюватися над вибором професії, — розповідає Анастасія Шкарупа, четвертокурсниця Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

Одного весняного дня на центральній площі Сум дівчина захоплено спостерігала за урочистими заходами з нагоди святкування Дня Перемоги. Їй дуже сподобалася майстерність і стройова вправність військових ліцеїстів та воїнів-артилеристів. У єдиному строю парадних «коробок» захисники Вітчизни демонстрували всю свою красу та міць. Особливо сподобались темно-сині однострої та золоті кокарди вартових неба.

Після того травневого дня школярка почала цікавитися військом та особливостями служби у військовій авіації. Згодом Настя вирішила навчатися у Харківському національному університеті Повітряних Сил.

— Я звикла долати труднощі. І це мене підштовхує рухатися далі, розвиватися. Я зосереджуюсь на меті та йду до перемоги, — зізнається Анастасія Шкарупа.

За рік вона здобуде лейтенантські зірочки. Дівчина планує продовжити службу в бойових частинах. Адже, на її думку, саме там можна відчути всю романтику справжнього військового життя. Нині Анастасія мріє про успішну офіцерську кар'єру. І перші кроки до цього вона вже зробила. А вершини, як відомо, підкорюються тим, хто невтомно йде до них.

Анастасія Шкарупа

Дмитро ГОРБУНОВ

Мокренчуки Олена і Христина

ПЕДАГОГ, ЖУРНАЛІСТ, ПАТРІОТ, АБО ПРОСТО «МАМА ЛЄНА»

Олена Мокренчук — дипломований історик. Народилася вона на Донеччині в Сніжному, а потім кочувала з батьками-педагогами Новоазовським та Тельманівським районами, піднімаючи там сільські школи. Вона теж, як і тато з мамою та її вісім тіток, спершу стала педагогом. Але надзвичайна допитливість і бажання бачити далі за горизонт привели її в журналістику, потім — на Євромайдан, а згодом — на війну за краще майбуття для любого Донбасу та всієї України. Нині вона служить у війську на посаді прес-офіцера білоцерківської механізованої бригади.

— Дуже пригнічувало, що мої батьки займалися чужими дітьми та що був певний дефіцит уваги — характерна риса родин педагогів. «Мамо, чому ти всім пояснюєш матеріал, тільки не мені?» — часто запитувала свою матінку — вчительку математики, котра була ще й моєю класною керівницею. І чула у відповідь: «А тому, доню, що сама додумаєшся». Оце «сама» стало моєю кармою на все життя, — розповідає Олена Мокренчук.

Уперше спробувала перо Олена Вікторівна 1999-го, працюючи вчителькою історії. Вона надіслала в редакцію волноваської районки «Наше слово» статтю про організацію пізнавальних заходів у школі. Матеріал сподобався настільки, що авторці запропонували спробувати себе в іпостасі репортерки.

Олена — випускниця Донецького держуніверситету. Крім того, вона вивчилася в маріупольській філії теологічної семінарії на регента. Поступово її захопила ідея писати матеріали для вірян. І от вона випустила газету «Альфа і омега», спрямовану на людей, які хотіли розібратися в багатьох духовних аспектах, вийти з полону забобонів та хибних уявлень.

2009 року Мокренчуки переїхали в Київ. Олена щиро прагнула долучитися до розвитку християнської журналістики. Адже це зовсім інший контент і засадничі принципи творчості.

— Ми не шукали банальних скандалів, сенсацій, смертей та інших відомих серед медійників «с», — згадує свою роботу в християнському виданні Олена Вікторівна. — З іншого боку, я мала рятувати дочку Христину від раку щитоподібної залози, їй тоді лише виповнилося 10 років. Треба було терміново зробити дитині в хорошій клініці операцію, щоб за нею постійно там спостерігали. Дякуючи Богу, донька подолала хворобу. Життя було насиченим. Згодом втілила іншу мрію: відкрила факультет журналістики в Київському християнському університеті та п'ять років його вела. Я хотіла виправити ситуацію, коли журналісти були невігласами, плутали пастора з пресвітером, не розрізняли конфесій, обрядів, так само як у травні 2014-го дехто з акул пера не бачив великої різниці між комвзвода та комбригом. А перед війною на Донбасі я започаткувала інформагенцію Alfapress.

Та коли Янукович став президентом, Мокренчук жахнулася, що в усій Україні буде те, що творилося на її рідному Донбасі. Звісно, жевріла надія: Європа не дасть цього зробити, притримає його апетити. Але ця людина не звикла виконувати обіцяне мільйонам українців...

— Довідавшись, що асоціацію з ЄС не підпишуть, списалася з колегами, запитуючи, що робити далі. Рішення було єдине: йти на Майдан. Нас зібралося кілька десятків. Ми блукали серед містян, спілкувалися, не знаючи, як діяти. Заговорювали з незнайомцями, теж розгубленими. Напевно, це природна реакція щойно ошуканої людини. А пізно ввечері вдома прочитала заклик Мустафи Найєма на збір до прихильників євроінтеграції, — згадує листопад 2013-го Олена Мокренчук.

— З донькою Христиною здебільшого пропадали в прес-центрі Євромайдану, де тримали зв'язок із медіа, подавали новини з епіцентру подій, формували пул із колег, які могли працювати чесно, — розповідає вона. — З колежанкою Ганною Солдатовою їздила в Крим, коли там десантувалися «зелені чоловічки». Після анексії півострова почалися сумнозвісні події на Донеччині. Ми здійснювали безліч проукраїнських акцій у Краматорську, Слов'янську, Донецьку, які захопили сепаратисти та в яких мене з однодумцями неодноразово заарештовували. Якось побувала на допиті в кабінеті «самого» Пономарьова, у якому тиснули на психіку, аби записати на камеру «зізнання». Поступово зрозуміла: ми зіткнулися із чимось чужинським: цінностями, поглядами. І згадала давні діалоги з дитсадка. Настав час пітьми. І воювати з нею палицями або дерев'яними щитами вже не можна було.

Коли поблизу Волновахи зупинилися підрозділи ЗС України, Мокренчук запитала, чим може допомогти. Її вразило те, що багатьом воякам бракувало найнеобхіднішого, як для солдата. Швидко вона придбала хлопцям намети. Так розпочалась її волонтерська діяльність.

Доводилося їздити з допомогою воякам окупованими теренами. У Києві сідала в потяг, завантажувала валізи в купе й прямувала до Волновахи. На вокзалі в Донецьку у вагон заходив бойовик і перевіряв пасажирів. Олену не чіпали, напевно, тому, що вона мала місцеву реєстрацію. А в її торбах були каски, бронежилети, берці. Допомагало й знання всіляких манівців, завдяки чому вдавалося об'їжджати блокпости сепарів.

Якось хлопці замовили біноклі, прилади нічного бачення, одяг. Олена все склала в кілька сумок. Виїхала «традиційно»: через окуповані Донецьк, Свердловськ. Але дістатися одразу до своїх не вдалося. Сутеніло, у місті ночувати не можна було: навколо снували бойовики. Щось треба було з тим робити. Вона взяла таксі й поїхала до місця, орієнтири якого раніше дали хлопці з бригади. Таксистові розповіла, що прямує до чоловіка. Той нібито спершу охоче віз пасажирку, але згодом заявив, що далі не поїде, і висадив жінку неподалік від шахти. За 10 хвилин туди примчали три авто з бойовиками.

— Я розуміла: якщо перевірять сумки, мені — кінець. Раптом спало на думку, як це буває в справжніх жінок, імпровізувати. Набираю номер зв'язківця — розвідника Роми. Кажу йому російською: «Коханий, ти ж просив, щоб я приїхала. Я майже на місці, але мене якісь люди не пускають. Приїдь розберися». Звісно, бойовики прислухалася до розмови й трохи охололи. Подібними розмовами тримала дистанцію десь півгодини. Рома потім сказав, що вони зрозуміли, у чому річ, і хотіли їхати виручати. Але второпали, що буде бій, який невідомо чим для мене закінчиться. Тоді хлопці згадали: директор саме цієї шахти дотримується проукраїнських поглядів. Зв'язалися з ним і почали радитися, який сценарій розіграти для порятунку «мами Лєни», як мене називали бійці. Директор приїхав і заповзявся «з'ясовувати стосунки» з бойовиками на правах господаря підприємства. То була розмова на межі фолу! Зрештою домовилися оглянути валізи в приміщенні шахтоуправління. А там уже зібрався повний зал обурених шахтарів. Вони мене затягли до себе, а бандити трохи покрутилися й вийшли назовні. Уночі люди директора змогли непомітно вивезти мене в ближнє село, але без сумок, пообіцявши знайти можливість переправити їх нашим бійцям…

«НАМ, ЖУРНАЛІСТАМ, ТРЕБА ВИПРАЦЬОВУВАТИ РІЗНІ МОДЕЛІ РОЗУМІННЯ НЕВІДВОРОТНОСТІ НАШОЇ ПЕРЕМОГИ: ДЛЯ ТИХ, КОТРІ ЗАРАЗ У БЛІНДАЖАХ, ХТО ДАЛЕКО В ТИЛУ, І ДЛЯ ТИХ, ЯКІ ЗАЧЕКАЛИСЯ НА ПРИХІД УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА В ОКУПОВАНІЙ ВОРОГОМ ЧАСТИНІ ДОНБАСУ»

Разом із «Солдатською поштою» Олена Мокренчук продовжувала допомагати з'єднанню. Щоб розвезти посилки, о шостій ранку вставала та об одинадцятій вечора просто падала з ніг. Коли ситуація з постачанням помітно поліпшилася, командування запропонувало їй узятися за випуск бригадної газети. Таким чином побачив світ часопис «Східний фронт», а згодом за сприяння волонтерів — газета «Честь і воля». Наразі Олені Вікторівні вдалося створити одну з найкращих бойових прес-служб бригади на передовій.

— Моя Христинка також служить у бригаді. Коли я перший рік воювала, вона закінчувала школу. На літо приїхала до мене допомогти в справах. І сказала: «Мамо, я нікуди звідси не піду!» Засіла за роботою у волонтерському центрі на «Новій пошті» у Волновасі. 24 квітня 2016-го їй виповнилося вісімнадцять, а наступного дня вона потягнула мене у військкомат із відношенням із бригади, — пишається дочкою наша героїня. — Доня вирішила стати навідницею в САУ. Вона вже пройшла відповідне навчання й полігонний вишкіл. Я її кликала до себе, у прес-службу, як помічницю, але вона не хоче. Каже: «Я обіцяла хлопцям, що буду з ними. Як я їх залишу?»

Олена зізнається: бувало страшно, коли потрапляла під обстріл, бо вона звичайна людина. Та найстрашніше втрачати побратимів, бачити муки поранених. Вона переконана: «Нам, журналістам, потрібно випрацьовувати різні моделі розуміння невідворотності нашої перемоги: для тих, котрі зараз у бліндажах, хто далеко в тилу, і для тих, які зачекалися на прихід українського війська в окупованій ворогом частині Донбасу».

Геннадій КАРПЮК

«Я НЕ МОЖУ ХОДИТИ ПО КАВ'ЯРНЯХ, НЕ МОЖУ КУПИТИ СОБІ НОВУ СУКНЮ. У ГОЛОВІ ПОСТІЙНО КРУТИТЬСЯ ДУМКА: «ЩО Я МОЖУ ПРИДБАТИ НА ЦІ КОШТИ ХЛОПЦЯМ — ТУДИ, НА ФРОНТ»

«Бажаєте схуднути чи кинути палити, але нічого не виходить? Я знаю, як вам допомогти. Перерахуйте гроші за тістечко або пачку цигарок на допомогу військовим. Мінус кілограм та плюс здоров'я гарантую!» Таким напівжартівливим постом у Facebook до спільноти соцмережі звертається київська волонтерка Світлана Андрєйчук. Цими днями вона вже вкотре за останні три роки вирушає в небезпечну поїздку на Схід нашої країни

Адвокат за фахом, волонтерську діяльність Світлана розпочала ще з Майдану. Коли ж Російська Федерація розв'язала війну на Донбасі, жінка почала надавати допомогу бійцям батальйону «Айдар». Тоді збирали гроші на все: від продуктів харчування до амуніції, спорядження, медичних препаратів та обладнання. Чималі кошти надійшли з-за кордону.

НА КОШТИ, ОТРИМАНІ ВІД ПРОДАЖУ ВЛАСНОРУЧ НАМАЛЬОВАНИХ КАРТИН, КИЇВСЬКА ВОЛОНТЕРКА СВІТЛАНА АНДРЄЙЧУК ЗАКУПОВУЄ УКРАЇНСЬКИМ БІЙЦЯМ УСЕ НЕОБХІДНЕ: ВІД ДРОТУ ДО ТЕПЛОВІЗОРІВ

— Ми приносили з дому на Майдан багато речей, аж до шкарпеток, — пригадує волонтерка. — Потім стали допомагати нашим воїнам на фронті. Ось тільки нещодавно повернулися з передової. Допомагали морпіхам: завезли кольорове килимове покриття для облаштування бліндажів, аби житло хлопців було схоже не на мишачу нірку, а на щось комфортабельніше.

За словами Світлани, тепер становище з матеріальним забезпеченням військовослужбовців, звісно, значно краще, ніж 2014-го. Але проблеми є.

Світлана Андрєйчук

Картини волонтерки

— Узимку хлопці просять електричні обігрівачі, конвектори. Для того щоб їх підключити, потрібен кабель, розводка, автомати. Ось те, що не завжди передбачено в документах, ми й веземо.

Волонтери дістаються «нуля» власними автівками, намагаються їздити екіпажами. Кооперуються. Усім миром збирають гроші на бензин. Жінка розповідає, що колись їздили на волонтерській машині швидкої допомоги. Але це вкрай небезпечно, бо машина із червоним хрестом на лінії розмежування є постійним подразником для російських окупантів. Вони обов'язково намагаються її накрити. Часто по цих машинах стріляє снайпер.

Усі потреби узгоджують із командирами підрозділів та іншими волонтерами, аби не вийшло так, що одні мають усе, а іншим нічого не дісталося. Останнім часом збирати кошти стає дедалі важче. Світлана, наприклад, продає власноруч намальовані картини й на отримані кошти купує потрібні бійцям речі. Жінка ніколи не вчилася малювати, але трохи більше як рік тому взяла в руки пензель. Той, хто бачив її картини, ніколи не повірить, що вона не має художньої освіти.

— Коли з'являється натхнення, я сідаю й малюю. Можу працювати 10, 12, 16 годин поспіль, допоки не завершу картину. Я не вмію збирати гроші. Можу попросити допомоги в усіх небайдужих у Facebook. Хтось перераховує 20 грн, хтось — 500, ось так і викручуємось. Я дякую до неба всім сонечкам, які відгукуються на мої прохання.

Мають волонтери, як і військові, свій «синдром атовця».

— Я не можу ходити по кав'ярнях, ресторанах, не можу купити собі нову сукню або чобітки. У голові постійно крутиться думка: «Що я можу придбати на ці кошти хлопцям — туди, на фронт. Їм потрібніше. А я ще обійдусь, я ще ковзани не зносила...» — каже Світлана Андрєйчук. — Війна триває, люди гинуть, на фронті чекають на нашу допомогу. Без підтримки людей нашим воїнам дуже важко.

На питання про те, чи потрібна сьогодні українській армії допомога волонтерів, однозначну відповідь можуть дати лише ті, хто перебуває на передовій. І відповідь є ствердною.

Оксана УРЕТІЙ

«КРИЛА» ЯРОСЛАВИ ТОКАР

Ярослава Токар уже тривалий час підтримує українських військових, організовуючи благодійні акції зі збирання коштів, теплих речей, предметів першої необхідності та продуктів харчування

Із Ярославою Токар ми зустрілися в Національному інституті раку. Того дня жінка передала онкохворим дітям 300 л гранатового соку. Допомога вихованцям інтернатів, збирання коштів для важкохворих дітей — це далеко не повний перелік добрих справ, якими опікується ця волонтерка. Волонтерською діяльністю Ярослава займається з 2007 року, коли створила власний благодійний фонд «Крила». З її ініціативи було здійснено чимало заходів із реабілітації дітей-інвалідів. Під час бесіди виявилося, що молода, привітна й усміхнена волонтерка з Кіровоградщини вже протягом тривалого часу збирає й доставляє на передову необхідну допомогу для українських військових. Бійцям в АТО було закуплено рації, спальні мішки, бронежилети, захисні каски, медикаменти.

— Коли мені сказали, що потрібна допомога для наших воїнів, я одразу звернулася до своїх друзів, знайомих, щоб вони зібрали все необхідне. Ми разом їздили на передову, аби підтримати військових і відвезти їм теплі речі, продукти харчування, — розповідає Ярослава.

Наразі вона допомагає військовикам двох бригад ЗС України, організовуючи благодійні акції зі збирання коштів, теплих речей, предметів першої необхідності та продуктів харчування для потреб наших воїнів.

Нещодавно Ярослава Токар спільно зі своїми колегами з волонтерського фонду «Крила» для одного з відділень Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь» закупили подушки, матраци та ковдри.

— Коли мій брат після повернення із району АТО лікувався у військовому госпіталі, я щодня була з ним і сумно дивилася на подушки, ковдри, які були вкрай зношеними. Тож перше, що ми зробили, — закупили сто нових матраців, подушок, ковдр і комплектів спальної білизни, — говорить волонтерка.

Окрім цього, для дітей Луганської й Донецької областей було створено проект «Мистецький десант», у межах якого 50 дітей із району АТО побували в Києві, де для них підготували триденну програму.

— Ми докладаємо чимало зусиль, щоб діти зі Сходу країни також мали змогу ознайомлюватися з культурною спадщиною нашого народу, відволікатися від важких буднів сьогодення й отримувати позитивні емоції, — каже Ярослава Токар.

Нещодавно за волонтерську діяльність та благодійну допомогу дітям-інвалідам волонтерку нагороджено пам'ятною медаллю «Чарівна сила України» від Всеукраїнської громадської організації «Спілка ветеранів та працівників силових структур України «Звитяга».

Ярослава Токар

Анна КОСТІНА

Рекламний плакат 59-го мобільного військового шпиталю коментарів не потребує

ВІЙСЬКОВІ МЕДИКИ ДБАЮТЬ Й ПРО ЗДОРОВ'Я МЕШКАНЦІВ ЛУГАНЩИНИ

Переселенка з Луганська Катерина два роки тому перебралася з батьками до Сєвєродонецька, адже її родина пов'язує своє майбутнє лише з Україною. Бажане майбутнє для цієї молодої дівчини — це не лише мир та спокій на малій Батьківщині, а й економічна стабільність регіону і, звісно, сімейний достаток. Із такими переконаннями Катя прийшла до мобільного військового шпиталю в Сєвєродонецьку. Вона закінчила медучилище і має певний стаж роботи. Каже, що професію змінювати не збирається і прагне одягнути погони. Перспектива опинитися на передовій і витягати поранених з поля бою зовсім не лякає цю дівчину

— Хочу допомагати людям, рятувати життя нашим військовим. Тут, на Луганщині, ми давно звикли до постійних обстрілів і артилерійської канонади, тож знаю, на що йду, — говорить Катя. — Можу бути медсестрою, фельдшером, ким завгодно. А ще хотілося б розвиватися у професії медика, отримати вищу освіту. У мами чималий стаж роботи на швидкій, тому є хороший приклад для наслідування.

Зі слів виконувача обов'язків начальника 59-го мобільного військового шпиталю підполковника медичної служби Руслана Панасюка, таких, як Катерина, у військовий госпіталь приходить чимало. І це радує. Звичайно, люди шукають стабільну роботу з достойною оплатою. Збройні Сили можуть це дати, але служба в армії в особливий період не є легкою прогулянкою, для військових медиків також.

59-й мобільний шпиталь у Сєвєродонецьку з 2014 року. Спершу місцеві з великою насторогою та недовірою ставилися до військових у цілому, але потроху, завдяки добрим справам людей у формі, зокрема військових медиків та офіцерів цивільно-військового співробітництва, ситуація докорінно змінилася. На підконтрольних українській владі територіях дедалі частіше помітне доброзичливе ставлення місцевого населення до військових.

— Ми працюємо у тісній співпраці з профільними медичними закладами міста, — говорить Руслан Панасюк, — надаємо громадянам посильну допомогу на безоплатній основі. Проводимо діагностику, терапевтичні заходи, хірургічні операції. До нас звертаються місцеві мешканці з різними недугами, бо знають, що у нас хороші фахівці, які нікому не відмовлять.

ЗАВДЯКИ ДОБРИМ СПРАВАМ ЛЮДЕЙ У БІЛИХ ХАЛАТАХ ДЕДАЛІ ЧАСТІШЕ ПОМІТНЕ ДОБРОЗИЧЛИВЕ СТАВЛЕННЯ МІСЦЕВОГО НАСЕЛЕННЯ ДО ВІЙСЬКОВИХ

Шпиталь завойовує авторитет і повагу. Сюди постійно надходять поранені з фронту, адже обстріли наших позицій із різного озброєння не припиняються, тож без роботи військові лікарі, на жаль, не сидять. Основне завдання мобільного шпиталю — оперативно надати допомогу доставленим бійцям, провести необхідні заходи з реанімації, призначити лікування. А якщо ситуація надто складна, поранених готують для перевезення у харківський чи дніпровський шпиталь. Наразі тут проходить лікування трохи більше ніж два десятки військовослужбовців та близько десяти цивільних стаціонарних хворих. Госпіталь спроможний прийняти значно більше пацієнтів, медичний персонал і наявна база для цього є.

— Деякі військовослужбовці працюють тут уже третій рік поспіль, — розповідає начальник шпиталю. — От, скажімо, реаніматолог Олена Бойко навіть не думає повертатись на рідну Вінниччину. Каже, що буде тут до кінця — до нашої перемоги. Маємо гарних людей, професійних, відданих справі. Кожен, хто тут побував, і не одну, а по чотири-п'ять ротацій, повертаючись додому, по-іншому сприймає суспільну дійсність. І це добре позначається на робочому процесі.

Юрій ІГНАТ

У ДНІПРОВСЬКОМУ ЦЕНТРІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ ЗЦІЛЮЮТЬ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМИ ПРОГРАМАМИ

Уже більше ніж рік у Дніпрі на базі обласного госпіталю для ветеранів війни працює сучасний центр медичної реабілітації для учасників АТО. За цей час у його стінах відновили та зміцнили здоров'я понад 1000 воїнів, які дістали поранення та контузії під час бойових дій на Сході країни. Нині тут проходять лікування та відновлюють сили ще чотири десятки захисників України

Дніпропетровщина стала однією з перших прифронтових областей, що відчула гіркі наслідки війни. З початком бойових дій на Донбасі понад 25 000 мешканців регіону зі зброєю в руках стали на захист свободи та незалежності України. Одночасно на мирній території мобілізували сили для всебічної підтримки захисників. Серед багатьох рішень облдержадміністрації на підтримку наших воїнів було й те, що стосувалося створення центру реабілітації для учасників АТО. У стислі терміни зробили сучасний ремонт, новий тренажерний зал для лікувальної фізкультури, міні-бібліотеку, облаштували місця для гри в настільний теніс та перегляду кінофільмів. У двомісних палатах встановили нову сантехніку, меблі та телевізори.

— За понад рік роботи тут отримали медичну допомогу 1015 осіб. Курс лікування розраховано на 18 днів. Щодня з пацієнтами працює команда лікарів, реабілітологів та психологів. Таким чином хлопці отримують комплексну терапію, — говорить очільниця центру реабілітації, лікар-терапевт вищої категорії Олена Привал.

Фахівці центру спираються на кращий вітчизняний та іноземний досвід, використовують методики, за допомогою яких чоловіки, які пройшли через пекло війни, повертаються до повноцінного життя.

— Ми проводимо комплексне обстеження атовців та складаємо індивідуальні програми реабілітації, — продовжує розповідь лікар. — Пацієнти отримують консультації усіх спеціалістів. Під час лікування вони проходять фізіопроцедури, займаються на тренажерах, відвідують басейн, спілкуються з психологами і навіть малюють. Це один зі способів психологічної реабілітації.

Тут особливу увагу приділяють саме психіатричній та психологічній допомозі пацієнтам, подоланню проблем, пов'язаних із наслідками психотравм, отриманих під час перебування бійців на фронті.

За словами лікаря-психіатра Олени Машкіної, люди, які пізнали жахіття війни, часто страждають на посттравматичні стресові розлади.

— У більшості випадків із часом ці розлади минають. Однак у одних цей період може тривати кілька місяців, а в інших — затягнутися на роки. Що потрібно робити? Наші захисники повинні одержувати всебічну підтримку та турботу як у сім'ї, так і в суспільстві. Під час розмов із хлопцями я завжди відверто кажу їм прості слова: «Ти — герой! Із тобою нестрашно! Ти — справжній боєць!» Іноді прошу, щоб вони показали мені свої нагороди та розповіли, за що їх отримали. Це допомагає їм відкритися й знайти в собі ресурси для одужання, а лікарю — призначити ефективне лікування.

Реабілітолог Людмила Шабеліна коректує правильність виконання вправ на тренажері

У тренажерному залі автор цих рядків познайомився з пацієнтами реабілітаційного медичного закладу. Коли почалися бойові дії на Сході країни, Сергій Рослiченко добровольцем пішов на фронт. Мужній солдат захищав донецький аеропорт. 30 листопада 2014 року під час запеклого ближнього бою з ворогом у старому терміналі він зазнав важкого поранення та контузії. Після тривалого лікування в обласній лікарні імені Мечникова Сергій уже вдруге проходить курс реабілітації.

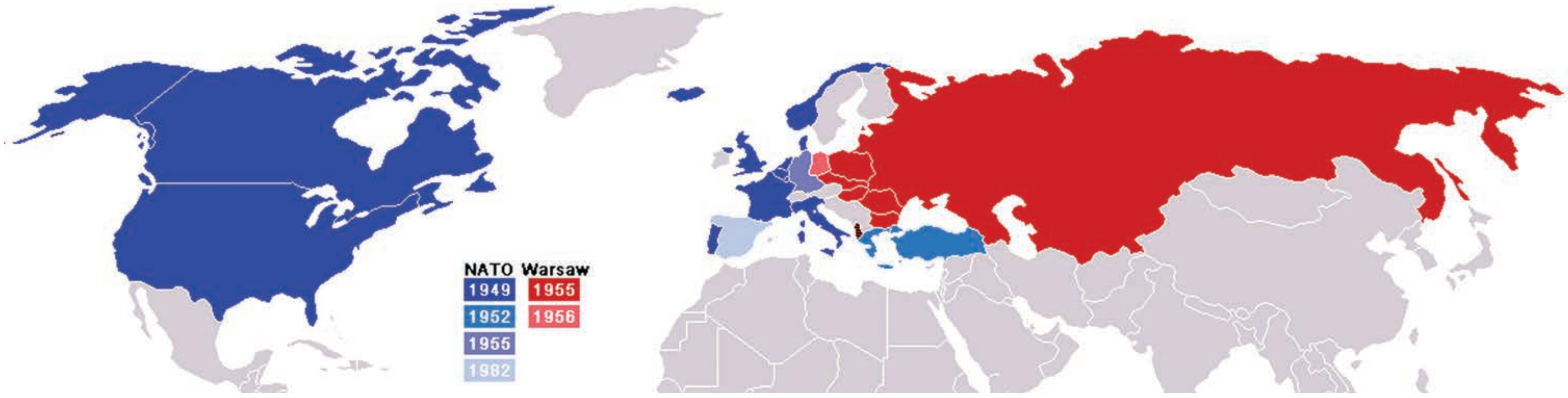
Завершує свій курс лікування й криворожець, інвалід війни Дмитро Оніщенко.

— Я проходив лікування у багатьох місцях, і мені є з чим порівняти, — поділився він своїми думками. — Без перебільшення, цей реабілітаційний центр — один із кращих. Тут усе на найвищому рівні й абсолютно безкоштовно.

Олександр КОЛЕСНИК

АСОЦІАЦІЯ ВІЛЬНИХ ДЕРЖАВ

ІСТОРИЧНЕ СТАНОВЛЕННЯ НАТО ЗА ПЕРІОД 1949–1956 РОКІВ

НАТО і країни Варшавського договору під час холодної війни

Створивши військово-політичний блок, держави — члени НАТО домовилися вважати напад на одну з них нападом на всіх і надавати допомогу країні, яка зазнала нападу, застосовуючи в тому числі й військову силу

Члени Альянсу домовилися також залагоджувати суперечки, які між ними виникають, мирним шляхом, уникати економічних конфліктів і розвивати економічну співпрацю. Основний політичний орган НАТО — Північноатлантична рада, військове командування якої розташовано у Верховній штаб-квартирі союзних держав у Європі.

Історію Північноатлантичного альянсу експерти поділяють на певні періоди. Оскільки процеси налагодження механізмів співпраці між країнами-членами в різних сферах не завжди збігалися, їх датування має умовний характер. Офіційна історіографія Альянсу визначає лише основні з них.

Перший період (1949–1956 роки) характеризується розв'язанням загальних проблем безпеки та становленням системи колективної оборони, яка дозволяла надавати допомогу союзнику під час військового нападу третьої сторони. Також створювалися основні керівні органи Альянсу, визначалися оптимальні структури й склад учасників тощо. При цьому вихідна ідея створення ефективної системи євроатлантичної безпеки полягала в поєднанні військової потужності з економічним розвитком європейських країн.

ВИХІДНА ІДЕЯ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛЯГАЛА В ПОЄДНАННІ ВІЙСЬКОВОЇ ПОТУЖНОСТІ З ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

У жовтні 1949-го Конгрес США прийняв рішення надати європейським партнерам по НАТО військову допомогу в розмірі 1 млрд доларів, що було лише додатковим джерелом безпеки та стабільності в Європі. Продовжували діяти й економічні зобов'язання США за «планом Маршалла», який передбачав програму економічної допомоги Європі після Другої світової війни.

У січні 1950 року президент США Гаррі Трумен затвердив план об'єднаної системи оборони Північноатлантичного регіону, який містив конкретні заходи щодо формування необхідних військових структур та джерела їх фінансування. Таким чином встановлювалася центральна роль США в обороні Західної Європи та Північної Атлантики.

Іншим важливим напрямком розбудови оборонного Альянсу стало створення його ключових фінансово-економічних та військових органів. Північноатлантичний договір, який став установчим документом створення Альянсу, мав на меті об'єднати зусилля західноєвропейських та північноамериканських країн для колективної оборони.

Рада НАТО як основний орган прийняття політичних рішень складалася з 12 міністрів закордонних справ держав — членів Альянсу. За її резолюцією було закладено Комітет оборони з підпорядкованим йому Військовим комітетом на чолі з міністрами оборони країн та начальниками генеральних штабів. Окрім того, було створено Комітет економічного та фінансового захисту, Відділ торговельного флоту і Комітет з питань виробництва та озброєння. Усі ці органи перебували під контролем Ради НАТО на рівні міністрів закордонних справ.

Суто воєнними питаннями займалася створена при військовому комітеті постійна стратегічна група, яка складалася з представників збройних сил США, Великої Британії та Франції. Вона здійснювала командування військовими операціями й контролювала регіональні оперативні групи: Північна Європа (зона відповідальності — Данія, Норвегія, Велика Британія), Центральна Європа (Бельгія, Велика Британія, Люксембург, Нідерланди, Франція), Південна Європа — Західне Середземномор'я (Велика Британія, Італія, Франція), Канада — США — Північна Атлантика (усі країни Альянсу, окрім Італії та Люксембурга). Верховним головнокомандувачем об'єднаних збройних сил НАТО у Європі за згодою всіх держав-членів призначили генерала Дуайта Ейзенхауера. 1 квітня 1950 року прийнято перший чотирирічний План колективної оборони НАТО.

В основу першої воєнної доктрини НАТО, яка отримала назву «Щит і меч», було покладено погляди на коаліційну оборону військово-політичного керівництва США: роль «щита» відводилася угрупованню сухопутних військ на Європейському театрі війни, на які за підтримки тактичної авіації й військово-морських сил покладалося ведення операцій до набрання чинності «меча», тобто американських стратегічних бомбардувальників — носіїв ядерної зброї. Ця стратегія, що спиралася на загрозу застосування ядерної зброї, єдиним власником якої серед країн НАТО були США, закріпила за ними провідну роль у самому блоці і в процесі оборонного планування, що не могло не позначитися на подальшому розвитку коаліційних доктринальних установок і стратегічних концепцій.

Із травня 1951 року задля створення оптимальної моделі керівництва Альянсом розпочалася реорганізація структури його управління. Зокрема було реформовано вищий орган керівництва — Раду, до складу якої, крім міністрів закордонних справ, увійшли також міністри оборони та міністри фінансів держав-членів. При цьому було ліквідовано Комітет оборони та Комітет економічного й фінансового захисту, а основні їхні функції переклали на Відділ оборонної промисловості та Економічний і фінансовий відділ. Повноваження оптимізованої ради було значно розширено. Вона стала головним виконавчим органом, що координував діяльність усіх інших структур. Завершальним етапом становлення Альянсу стало розширення складу його учасників. 18 лютого 1952 року до НАТО приєдналися Греція і Туреччина, які займали стратегічну позицію в планах оборони Середземноморського басейну. Ще більш важливою подією в зміцненні системи європейської безпеки стало приєднання до Альянсу Федеративної Республіки Німеччина. Рішення про прийом її до НАТО було ухвалено на Паризькій конференції 23 жовтня 1954 року і набуло чинності 6 травня 1955-го.

До 1955 року за Північноатлантичним альянсом остаточно закріпилася домінуюча роль у системі європейської безпеки. На ці події дуже різко і негативно відреагував Радянський Союз: уже 14 травня 1955 року з підконтрольних СРСР східноєвропейських держав соціалістичного табору було утворено Організацію Варшавського договору, яка негайно розпочала формування об'єднаних збройних сил. Це стало поштовхом до посилення конфронтації між Сходом і Заходом.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

ВАШИНГТОН І НАДАЛІ ПІДТРИМУВАТИМЕ НАТО

Державний секретар США Рекс Тіллерсон укотре зазначив, що Вашингтон підтримує НАТО. Як повідомляється в його заяві, адміністрація президента Дональда Трампа продовжить підтримувати ту політику й ті інституції, що гарантують американцям безпеку. Серед них і міцний Альянс, «у якому союзники виконують свої зобов'язання», повідомляє Укрінформ.

Зовнішня політика США має просувати головні цінності країни: свободу, демократію і стабільність, наголосив держсекретар.

28 лютого президент США Дональд Трамп, виступаючи в Конгресі, заявив: США очікують від своїх партнерів у НАТО й інших союзників, що ті «відіграватимуть безпосередню й істотну роль у стратегічних та військових операціях і самі сплачуватимуть справедливу частку коштів на це». За його словами, «вони вже почали це робити».

Під час своєї передвиборчої кампанії Трамп виступав із заявами, що в разі його обрання президентом Сполучені Штати будуть підтримувати тільки тих союзників, які самі вкладають достатньо коштів у безпеку. Такі заяви викликали припущення, що він ставить під сумнів центральне положення договору НАТО, у якому говориться: «напад на одного члена розглядатиметься як напад на всіх». Це стурбувало багатьох членів Альянсу. Після обрання Трампа президентом він дещо пом'якшив риторику, але продовжив вимагати від союзників збільшення оборонних витрат. Деякі члени Альянсу вже заявили, що йдуть на такий крок.

ЯКЩО НЕ ДОПОМОГТИ УКРАЇНІ, РОСІЯ ПІДЕ НА БАЛТИКУ

Міжнародна спільнота повинна допомогти Україні відбити російську агресію, щоб не заохочувати Путіна наступати на країни Балтії. Таку думку висловив тіньовий міністр оборони Канади Джеймс Безан, повідомляє Укрінформ.

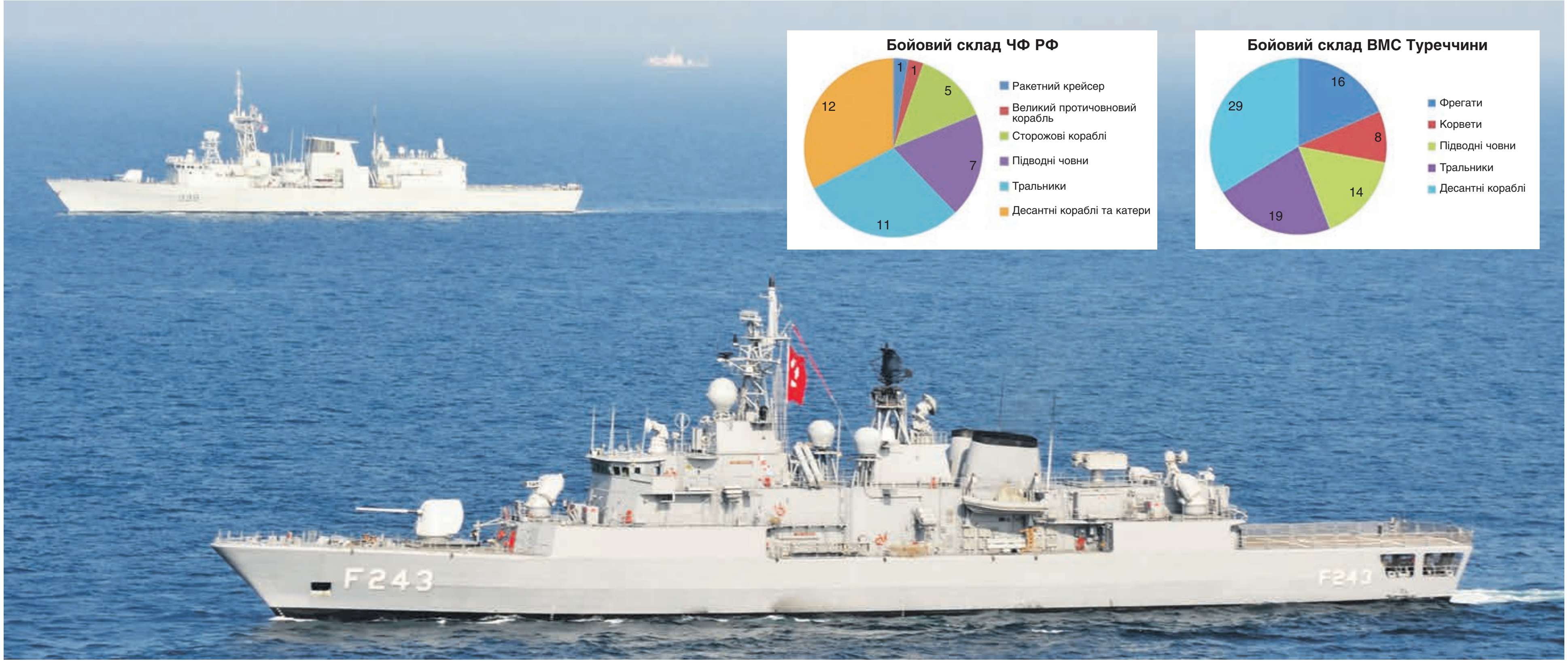
«Якщо ми не зробимо необхідних кроків зараз, то Путін та його маріонетки продовжуватимуть перекроювати міжнародні кордони. Якщо їх не зупинити в Україні, хто тоді буде наступним? Мішенями стануть країни Балтії, члени НАТО», — стверджує Безан.

За його словами, ця загроза значно підвищує ставки у конфлікті в Україні для Канади. «НАТО та Канада як член Альянсу наражаються на чи не найбільший ризик.

Нагадаємо, що майже 200 канадських військових інструкторів із позаминулого року проводять заняття з українськими військовослужбовцями на полігонах у Яворові та Кам'янці-Подільському. Втім їхній мандат закінчується 31 березня цього року. Київ звернувся із проханням продовжити термін перебування інструкторів в Україні.

Днями стало відомо, що на прохання України за рішенням уряду Канади тренувальну місію канадських військових інструкторів у рамках операції UNIFIER продовжено ще на два роки.

«Операцію UNIFIER продовжено до кінця березня 2019 року. Канада залишається на передовій відповіді міжнародної спільноти на російську агресію в Україні», — цитує Укрінформ слова міністра оборони Канади Харджита Саджана.

У бойовому складі ВМС Туреччини є понад 85 бойових кораблів, 60 бойових катерів і близько 110 допоміжних суден

ХТО ГОСПОДАР НА ЧОРНОМУ МОРІ?

ЧОРНОМОРСЬКИЙ ФЛОТ РОСІЇ ВТРАЧАЄ ВПЛИВ У СУЧАСНІЙ РОЗСТАНОВЦІ СИЛ У ЧОРНОМОРСЬКОМУ БАСЕЙНІ ШВИДШЕ, НІЖ ВСТИГАЄ ОНОВЛЮВАТИСЯ

Із часу анексії Криму й на тлі збройної агресії Росії Чорне море вже не видається таким гостинним. Провокації з боку підрозділів ЧФ РФ (обстріл водолазного судна «Почаїв» і літака морської авіаційної бригади ВМС ЗС України) знаходять своє віддзеркалення в зовнішній політиці й інших країн Чорноморського регіону, які змушені ділити море з, м'яко кажучи, непередбачуваним сусідом

Тому логічними видаються заклики представників влади Румунії до керівництва НАТО щодо більш активної присутності сил Альянсу в Чорному морі. То який вигляд має військовий баланс у регіоні в той час, поки дискусія про перспективи створення спільного флоту НАТО в Чорному морі ще триває?

Румунія дуже залежить від своїх союзників по НАТО, і в разі морського конфлікту їхні Військово-морські сили не видаються потужними порівняно з іншими державами регіону, зокрема Росією й Туреччиною.

Як зазначають експерти, з погляду загальних можливостей, румунський флот відстає від турецького й російського та перебуває на одному рівні з болгарськими ВМС. Утім Румунія значно випереджає Україну та Грузію, хоча переважну більшість нинішніх кораблів Румунії було побудовано в 1970-ті й 1980-ті роки. Із часом їхній ресурс вичерпується, так само як і військово-повітряний. Водночас Росія має найбільші типи кораблів у Чорному морі. До анексії Криму російську присутність гальмувала двостороння угода, що не давало змоги Кремлю оновлювати свій корабельний склад, і лише тепер ЧФ РФ здійснює часткову модернізацію та оновлення. НАТО спирається на турецький флот, який є військово-морською силою, що домінує в Чорному морі. І хоча чимало кораблів ВМС Туреччини зосереджено на Середземноморському напрямку, вони можуть дуже швидко передислокуватися в потрібний район.

Турки також мають потужний підводний флот, а це більше як десять субмарин у справному стані, які постійно перебувають в експлуатації. Для порівняння: росіяни з 2014 року значно посилили підводну складову флоту, наразі вони мають сім підводних човнів у Чорному морі. Шість із них вони отримали за останні два роки (дизельні підводні човни проекту 06363 «Варшав'янка»). Також турецькі ВМС переважають за кількістю надводних кораблів: 16 фрегатів і корветів, більшість з яких має сучасне високотехнологічне озброєння. А в росіян більше 10 суден класу корвет чи більшого розміру. Своїм головним козирем на Чорному морі Росія вважає крейсер «Москва». Звісно, він є найбільшим кораблем на Чорному морі, однак це старе судно, яке спустили на воду 1979 року.

ВМС ТУРЕЧЧИНИ МАЄ КІЛЬКІСНУ ПЕРЕВАГУ НАД ЧОРНОМОРСЬКИМ ФЛОТОМ І ЗА КІЛЬКІСТЮ ВІЙСЬКОВИХ КОРАБЛІВ, І ЗА ЇХНІМ ТЕХНІЧНИМ СТАНОМ

Слід зауважити, що Росія має велику перевагу в повітряному компоненті та берегових ракетних системах, адже після анексії Криму вона не мала жодних обмежень щодо постачання озброєння на півострів, тому Крим зразка 2017 року — це велика військова база. Однак у НАТО розуміють загрози від такої присутності на півострові. І тут вирішальним фактором є США. Так, їхню присутність у Чорному морі обмежує Конвенція Монтре, проте їм вона й непотрібна, адже реальна сила військового реагування США на випадок непередбачених обставин у Чорному морі перебуватиме в їхній військово-повітряній компоненті. Військова авіація може працювати як із численних європейських аеродромів у районах досяжності Чорного моря, так і з палуб авіаносців.

Таким чином, реальною силою, яку можна протиставити Чорноморському флотові, є ВМС Туреччини. У бойовому складі ВМС Туреччини є понад 85 бойових кораблів (серед них 14 підводних човнів, 16 фрегатів КРЗ, 8 корветів, 19 мінно-тральних і 29 десантних кораблів), понад 60 бойових катерів, близько 110 допоміжних суден, 6 літаків базової патрульної авіації (БПА) і 21 вертоліт. Ядром корабельного складу турецького флоту переважно є кораблі іноземних проектів. Підводні човни представлено проектом «209» кількох модифікацій німецької розробки. Американські фрегати типів «Нокс» та «О. Х. Перрі» передано Туреччині за програмою надання військової допомоги.

Оперативне стратегічне формування Чорноморського флоту Росії на початок 2017 року, за даними з відкритих джерел, має 7 підводних човнів і 45 надводних кораблів (ракетний крейсер, великий протичовновий корабель, 5 сторожових кораблів, 6 малих протичовнових кораблів, 4 малих ракетних кораблі, 5 ракетних катерів, 7 морських тральників, 2 базові тральники, 2 рейдові тральники, 7 великих десантних кораблів, 5 десантних катерів). Але від 20 до 50 відсотків від загальної кількості кораблів потребують ремонту.

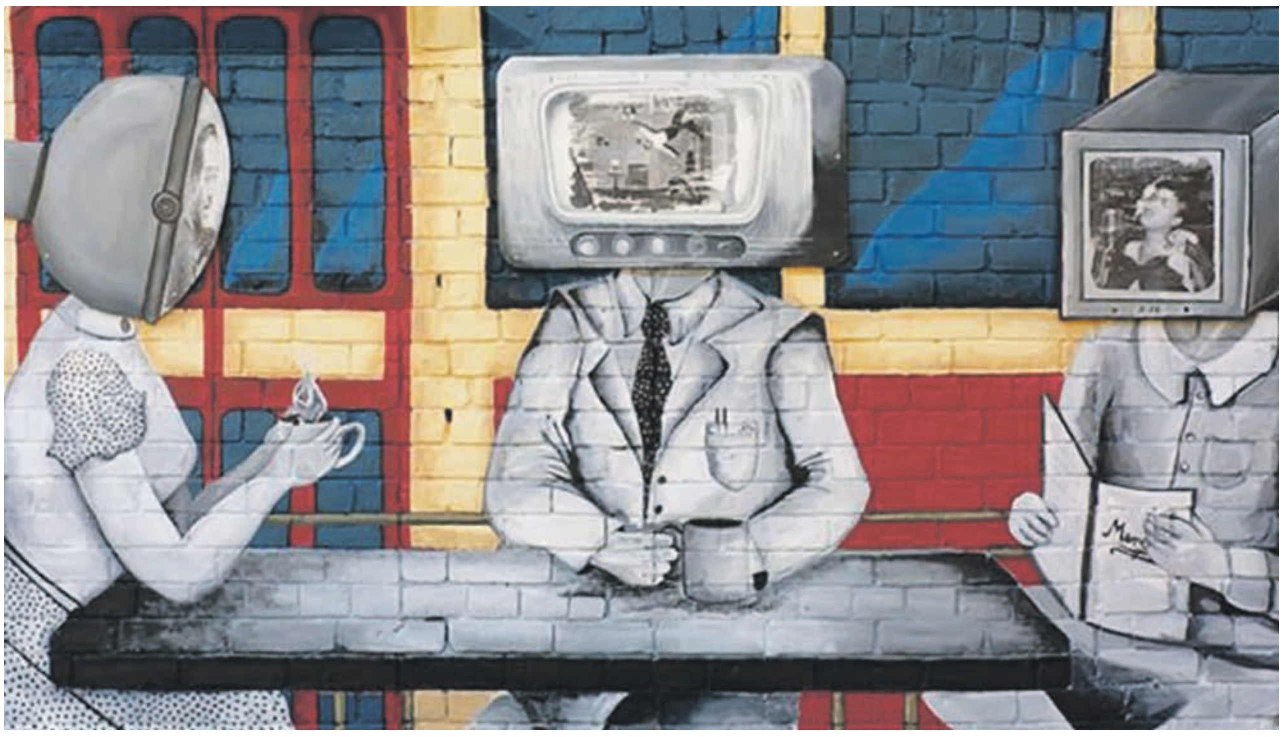
Олександр ЗАВТОНОВ

Голова Інституту стратегічних досліджень та прогнозів трансатлантичних процесів Олександр Захарія:

«Насамперед будівництво кораблів та іншої військової техніки в Росії опирається здебільшого на імпорт. Імпортозаміщення в її промисловості, зокрема у виробництві військової техніки, залишається дуже великим. Власного високотехнологічного виробництва у країні вкрай мало. Звичайно, є окремі зразки, але на загальну картину системного формування міцності сучасних ВМС вони не впливають. Також існує програма переозброєння ЧФ РФ, але наскільки вона буде успішною у довгостроковій перспективі?

Економіка Росії знаходиться не у найкращому стані, радше у кризі, яка спостерігається в усіх сферах діяльності. Тому виникає відчуття, що російський військово-промисловий комплекс у багатьох випадках блефує. Ми всі бачили, коли на демонстраціях та військових парадах нова техніка виходить з ладу, коли у Севастополі ракетний запуск перетворився на посміховисько, як, власне, й історія з авіаносцем «Адмирал Кузнецов». Отже, амбіції Кремля на Чорному морі ґрунтуються більше на пропаганді й намаганні видати бажане за наявне, аніж на технічній перевазі свого корабельного складу».

«Ні!» — скажи брехні

ВІРУС БРЕХНІ ШИРЯЄ ДОНБАСОМ

СЕПАРАТИСТСЬКЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ, РАДІО, ДРУКОВАНІ ЗМІ, КАБЕЛЬНІ КАНАЛИ, ЩО ТРАНСЛЮЄ РФ, ТРИМАЮТЬ НАСЕЛЕННЯ ПІД СВОЇМ ВПЛИВОМ

Сучасні війни — це не тільки бойові дії. Інформаційна складова гібридної війни надзвичайно важлива, проте до цього часу вона не в повній мірі засвоєна суспільством. А першого удару ворог завдав саме на цьому фронті

Луганська та Донецька області, що завжди перебували під інформаційним впливом РФ, отримали занадто велику кількість інформаційної отрути. Ми довго не зважали на важливість дієвої системи інформаційної безпеки, отож нині маємо інформаційний фронт, на якому ведемо боротьбу. РФ та режими так званих «ДНР» і «ЛНР» продовжують приділяти пропаганді величезну увагу. Незважаючи на економічні негаразди, окуповані території мають неймовірну кількість інформаційних ресурсів. Оглянемо їх на прикладі ЗМІ тимчасово непідконтрольних Україні районів Луганщини.

ПОПРИ ЕКОНОМІЧНУ СКРУТУ, ЗАГАЛЬНИЙ НАКЛАД ДРУКОВАНИХ ЗМІ «ЛНР» ОСТАННІМ ЧАСОМ ЗРОСТАЄ. ОКРІМ ТОГО, ГАЗЕТИ ЗАВОЗЯТЬСЯ З РФ. ПЕРЕВАЖНО ЦЕ ГЛЯНЦЕВА ВІЙСЬКОВА ПРЕСА, КАЛЕНДАРІ, ЩО ПРОПАГУЮТЬ «НАРОДНУ МІЛІЦІЮ» «ЛНР» ТА «ВЄЖЛІВИХ ЧЄЛОВЄЧКОВ», ТОЩО. ЗАГАЛОМ НАРАХОВУЄТЬСЯ МАЙЖЕ 35 ЗМІ, ЩО ВИПУСКАЮТЬСЯ У «ЛНР». БАГАТО ДРУКОВАНИХ ЗМІ ПОШИРЮЮТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

До війни Луганщина мала розвинуте інформаційне середовище: більше ніж 600 друкованих засобів інформації загальним накладом понад два мільйони примірників, комерційне та державне радіо й телебачення. Комунальні ЗМІ підтримувалися за рахунок обласного та місцевого бюджетів і партійних осередків КПУ й Партії регіонів. Коли остання вирішила підтримати відокремлення Донбасу від України, то неважко здогадатися, що її рупором стали передусім регіональні ЗМІ.

Приклад — потужне видання Луганської обласної ради «Наша газета», яке легко перейшло на відкрите протистояння Майдану та його лідерам, почало агітацію за «руській мір», прославляло очільника РФ та його агресивний курс. Зараз газета має підтримку бойовиків і друкує «Хроники ЛНР».

У цьому ж фарватері курсують і такі комунальні ЗМІ, як «Ракурс плюс», «Известия Луганщины», «Жизнь Луганска», «Луганская правда», «Жизнь региона». Із приходом «руського міра» російську агресію підтримали усі ЗМІ окупованої частини регіону за винятком «Соціально-правового вісника» та комерційного обласного телебачення «ИРТА». Однак за сепаратистські гасла та допомогу у встановленні незаконної влади на Луганщині на сьогоднішній день не засуджено жодного пропагандиста. А таких чимало: «Антрацитовский вестник» (Антрацит), «Крестьянская неделя» (Краснодон), «Народная трибуна» (Перевальськ), «Славяносербские вести» (Слов'яносербськ). До звільнення населених пунктів «руськую вєсну» активно пропагували: «Вестник Новоайдарщины» (Новоайдар), «Вісник Старобільщини» (Старобільськ), «Время» (Станиця Луганська), «Попаснянский вестник» (Попасна). Водночас територіальні ЗМІ північної Луганщини, що не опинилася в окупації й не потрапила під вплив РФ, не підтримали сепаратистського руху. Серед них: «Вісті Біловодщини» (Біловодськ), «Життя Білокуракінщини» (Білокуракіно), «Кремінщина» (Кремінна), «Новини Сватівщини» (Сватове), «Перемога» (Новопсков), «Радянське слово» (Марківка), «Сельская новь» (Троїцьке). Як бачимо, ці видання виходили переважно українською мовою.

У ватажка «ЛНР» Ігоря Плотницького сфера пропаганди у пріоритеті. Влада організовує конкурси, роздає дипломи та премії своїм журналістам. Серед нагороджених працівники таких газет, як «Единство», «XXI век», «Восточный Донбасс», «Восточный экспресс», «Ровеньковские вести», а також «офіційні» сайти терористів та телевізійні компанії: «РТВ», ГУП ЛНР «Редакция «АСКЭТ» (Алчевськ) та «ВИД». До речі, комунальний «ЛОТ», телебачення Луганської обласної ради, яке одразу підняло триколор,

ЯКЩО МАТЕРІЛИ ЗМІ «ЛНР» СТРУКТУРУВАТИ, ВИМАЛЬОВУЄТЬСЯ ТАКА КАРТИНА: 60% — ЦЕ ПРОСЛАВЛЯННЯ ДІЮЧОЇ ВЛАДИ, РОЗПОВІДІ ПРО ПОКРАЩЕННЯ ЖИТТЯ В «ЛНР», ЯКІ БАЗУЮТЬСЯ НА ПОРІВНЯННІ «НАЙКРАЩОГО У СВІТІ ЖИТТЯ» ГРОМАДЯН РФ ІЗ «ЗУБОЖІННЯМ» МЕШКАНЦІВ ЄВРОПИ Й УКРАЇНИ

було перейменовано на «Луганськ 24», і тепер воно ретранслює телеканал «Росія 24».

Попри економічну скруту, загальний наклад друкованих ЗМІ «ЛНР» останнім часом зростає. Окрім того, газети завозяться з РФ. Переважно це глянцева військова преса, календарі, що пропагують «народну міліцію» «ЛНР» та «вєжлівих чєловєчков», тощо. Загалом нараховується майже 35 ЗМІ, що випускаються в «ЛНР». Багато друкованих ЗМІ поширюються безкоштовно.

Флагманом ЗМІ «ЛНР» є газета «XXI век», яка вже вийшла на 25-тисячний щотижневий наклад. Основні теми, які висвітлюють засоби масової інформації, — це діяльність «влади» «ЛНР», «народної міліції», розповсюдження фейкової інформації про занепад України, дезертирство та пияцтво в ЗСУ, прославлення РФ і «гуманітарної допомоги з білих КАМАЗів» тощо. У лютому 2015 року в «ЛНР» вийшов іще один рупор «влади» — газета «Республика», яка поширюється безкоштовно, а її наклад становить 50 тис. примірників. Також постійно виходить у світ та розповсюджується за радянською примусовою схемою газета «міліції» «ЛНР» — «Воин Святограда». Подейкують, що саме назву Святоград незабаром може отримати Луганськ.

У Стаханові набирає обертів «Казачий вестник», що входить до складу «Казачьей медиагруппы» (радіо й телеканал). Ці ЗМІ роблять посилання на російськомовну імперську Луганщину, прославлення козаків та насаджування їхніх традицій.

Виходять у «ЛНР» і глянцеві видання. Наприклад, дитяче «Вежливые человечки», що друкується в «Пресс-Экспресс» і має агресивно-провокативний характер. Читаючи його, діти потрапляють у світ анексії Криму, війни в Сирії. Малечу лякають чудовиськами, дуже схожими на українських військових та політиків, яких завжди перемагають люди з триколором: виразний імперський акцент, де хороший цар рятує увесь світ. Дуже багато в цих виданнях релігії.

Якщо матеріли ЗМІ «ЛНР» структурувати, вимальовується така картина: 60% — це прославляння діючої влади, розповіді про покращення життя в «ЛНР», які базуються на порівнянні «найкращого у світі життя» громадян РФ із «зубожінням» мешканців Європи й України. Пропаганда московського патріархату та покори населення владі — 10%, іще 20% — безсоромне розповсюдження фейків про Україну та її майбутній розпад (галицький сепаратизм, створення Одеської та інших, так би мовити, незалежних республік). І останні 10% — це соціальні матеріали про родини терористів, про «міліцію», біженців-повертанців, законодавство «ЛНР» та дозвілля. Отже, загалом це пропаганда, пропаганда й ще раз пропаганда «руського міра».

Населення Луганщини перебуває під постійним впливом пропагандистів. Друковані ЗМІ, радіо та кабельне й супутникове телебачення «ЛНР», що транслюють російські телеканали, не випускають людей зі своїх ціпких обіймів. Тільки ті, хто має Інтернет, можуть отримати інформацію з українських джерел. Однак до цього треба докласти чимало зусиль, бо основні інформаційні інтернет-ресурси України в «ЛНР» заблоковано провайдерами.

Олена СТЕПОВА

«УКРАЇНА НЕ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ!..»

ПІД ТАКИМ ГАСЛОМ У ГРУДНІ 1918 РОКУ ПОЧАЛАСЯ ДРУГА ОКУПАЦІЯ УКРАЇНИ БІЛЬШОВИЦЬКОЮ РОСІЄЮ

Червона армія у Києві. 1919 рік

Більшовицька влада Росії не змирилася з існуванням незалежної України. Спочатку, не вдаючись до відкритої, прямої агресії, почала вести на наших теренах підривну роботу. Зокрема через своїх емісарів схиляла місцевих більшовиків до активних виступів проти Української Центральної Ради. Мине понад 80 років, і цей досвід згадають у Кремлі: перед тим як окупувати Крим і вдертися на Донбас, російське ТБ масовано зомбуватиме населення цих регіонів.

У серпні 1918 року росіяни підготували план заколоту в Україні. Він, зокрема, передбачав, що робітники заводу «Арсенал» візьмуться за зброю, щоб повалити уряд. Та не так сталося, як гадалося: напередодні часу «Х» українські козаки вилучили у зросійщених робітників зброю, а їхніх ватажків заарештували. Та арсенальці все ж чинили опір владі, й ситуація почала виходити з-під контролю. Але до міста прибули підрозділи Гайдамацького коша Слобідської України і полку імені Костя Гордієнка, які й придушили цей виступ, який за радяських часів обріс міфами і називався «повстанням робітничого класу проти експлуататорів і буржуазних націоналістів».

Після того як «повстання» закінчилося, так і не розпочавшись, у Москві зрозуміли: надій на українських «ленінців» мало. Як згадував один із учасників наради Реввійськради РРФСР, де були присутні й українські більшовики, йшлося про те, що «хоч багато українських робітників і селян на нашому боці, проте без втручання армії нічого сподіватись на успіх революційного руху на Україні…» Тож 11 листопада 1918 року рада народних комісарів РРСФР видала директиву, яка зобов'язувала Революційну військову раду республіки у десятиденний термін підготувати війська для встановлення своєї влади на теренах України. А через тиждень було створено реввійськраду Окремої групи військ Курського напряму — майбутнього Українського фронту.

Перед тим як вирушити у «визвольний похід», особовий склад задіяних у ньому частин пройшов пришвидшену підготовку. У майбутній війні українським запроданцям відводилася другорядна роль: їм належало лише «допомагати російським братам у звільненні від буржуазії».

А для того щоб приховати від світової громадськості свої істинні наміри, Москва вирішила створити Тимчасовий робітничо-селянський уряд України. При цьому росіяни офіційно оголосили себе вільними від зобов'язань, узятих на себе під час підписання Брестського миру, за умовами якого мали б поважати суверенітет УНР.

Напередодні другого походу Росія зосередила на кордоні з Україною 75 тисяч піхоти, 15 тисяч кавалеристів, 170 гармат, 430 кулеметів, 15 літаків і 6 бронепоїздів. А уряд виділив понад 22 мільйони карбованців — величезну на той час суму. У грудні 1918 року більшовицьке військо перетнуло встановлену раніше демаркаційну лінію по всій її довжині, розпочавши наступ. Неофіційним гаслом ворога було, як згадували пізніше самі червоноармійці, «Україна не для українців!»

Уряд Директорії надіслав до Москви три ноти, вимагаючи пояснень її дій. У відповідь отримали «миролюбні» пояснення наркома закордонних справ Росії Чичеріна, мовляв, нічого особливого не відбувається.

Коли знайомишся з документами, датованими 1918–1920 роками, відразу згадуються події на Донбасі. І починаєш розуміти, що путінська Росія у прагненні взяти під контроль Україну нічого нового не вигадала. Сьогоднішні господарі Кремля лише використовують досвід своїх попередників. Наприклад, вони теж стверджують, що ніякої війни проти України не ведуть, клянуться у любові до українців. Як і більшовики, сьогоднішні господарі Кремля створили бази, де проходять вишкіл «трактористи і шахтарі», а за якісь 50–70 кілометрів від нашого державного кордону дислокується багатотисячне армійське угруповання…

Переконавшись у небажанні Росії вирішити спірні питання мирним шляхом, 16 січня 1919 року Директорія УНР оголосила їй війну. Однак сили були нерівні: розпочата гетьманським урядом реформа армії не завершилася, що вплинало на її боєготовність. Не сприяли і значні матеріальні й територіальні втрати, яких Україна зазнала протягом грудня 1918-го і січня 1919-го. Тож, попри опір українців, більшовики за два місяці захопили Лівобережжя. Зважаючи на російську військову загрозу, Директорія як вищий орган державної влади відтвореної Української Народної Республіки залишила Київ. І 5 лютого місто вкотре захопили «московські визволителі».

А до цього 3 січня 1919 року більшовики окупували Харків, до якого переїхав маріонетковий уряд Х. Раковського, створений ще в листопаді 1918-го в Росії. Він не мав ніяких владних повноважень на українській території й усі свої рішення узгоджував з урядом Леніна.

ЯК КОЛИСЬ БІЛЬШОВИКИ, СЬОГОДНІШНІ ГОСПОДАРІ КРЕМЛЯ ТЕЖ СТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО НІЯКОЇ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ НЕ ВЕДУТЬ, КЛЯНУТЬСЯ У ЛЮБОВІ ДО УКРАЇНЦІВ

У лютому-березні 1919 року більшовицькі війська почали подвійний наступ: на півночі по лінії Мозир–Коростень, Лунинець–Сарни–Рівне, намагаючись відрізати підрозділи Армії УНР від Української Галицької армії (УГА), і на півдні з району Кременчук–Катеринослав через Знам'янку на Жмеринку. Мета — ізолювати українські війська від військ Антанти, які збиралися висадитись.

Третя група росіян почала наступати з Києва у напрямі Бердичів–Козятин–Жмеринка, щоб не допустити з'єднання північних і південних частин армії УНР. І все ж у березні наша армія перейшла в контрнаступ, завдаючи росіянам відчутних втрат: цей стратегічний маневр унеможливив спробу ворога прорватися через Румунію до Угорщини, щоб допомогти тамтешнім комуністам на чолі з Белою Куном.

Навесні 1919 року армія УНР реорганізувалася у чотири групи: Січових стрільців, Запорізьку, Волинську і Південно-Східну. Після цього розпочала рішучий наступ, витіснивши ворога з південно-західного Поділля влітку цього ж року, скориставшись допомогою Української Галицької армії, почала ще рішучіше гнати окупантів з України.

Зрозумівши, що Україна їм не по зубах, більшовики — за наказом Леніна — розпустили в середині серпня 1919 року другий український радянський уряд. Більшість його членів повернулася до Москви. Згадуючи про цю другу за два роки поразку на Україні, один із більшовицьких «вождів» Мануїльський зауважував з розчаруванням: «Кожної весни ми виряджаємо на Україну чергову театральну трупу, яка, зробивши своє турне, повертається до Москви»…

Сергій ЗЯТЬЄВ

ІСТОРІЯ ПОВТОРЮЄТЬСЯ…

У березні 1918 року в місті Брест більшовицька Росія підписала мирний договір з державами Четверного союзу: Австро-Угорщиною, Болгарією, Німеччиною і Туреччиною. Згідно з його умовами, вона зрікалася свого суверенітету над Україною, Польщею, Фінляндією і країнами Балтії і навіть зобов'язувалася «не втручатися у внутрішні відносини цих країв». Зокрема стаття 6 цього договору зобов'язувала Росію «негайно укласти мир з Українською Народною Республікою і визнати мирний договір між цією державою та державами Четверного союзу». Водночас українська територія мала бути очищена «від російських військ і російської Червоної гвардії». Окрім того, Росія зобов'язувалася припинити всяку агітацію чи пропаганду проти уряду Української Народної Республіки. Отже, Брестський договір надав Україні визнання її самостійності з боку Росії у формі міжнародного зобов'язання. Але більшовицька Росія традиційно не збиралася виконувати взяті на себе зобов'язання.

Сьогодні на календарі 2017 рік. Але історія 100-річної давнини повторюється: Мінські угоди, які передбачають припинення вогню на Донбасі й виведення російських військ, путінська Росія теж не виконує, демонструючи, як і колись, зневагу не лише до їхніх підписантів, а й до всього світового співтовариства.

У Василівці, 1845 рік. Т.Г. Шевченко

«МЕНІ І ВДЕНЬ, І ВНОЧІ СНИТЬСЯ ОТА БЛАГОДАТЬ НАД ДНІПРОМ...»

УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ ДАЛА СВІТОВІ БАГАТО ЗНАНИХ ПОЕТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ, ХУДОЖНИКІВ І МУЗИКАНТІВ, УЧЕНИХ ТА АРТИСТІВ. АЛЕ ПОСТАТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА НАЙВИЗНАЧНІША: ІМ'Я ГЕНІАЛЬНОГО ПОЕТА, ЯКИЙ ЛЮБИВ УКРАЇНУ ТА СВІЙ НАРОД, ВІДОМЕ ДАЛЕКО ЗА ЇЇ МЕЖАМИ. ЦИТАТИ ЙОГО ТВОРІВ, ЛИСТІВ, ЯКІ МИ ПРОПОНУЄМО НАШИМ ЧИТАЧАМ НАПЕРЕДОДНІ 202-Ї РІЧНИЦІ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КОБЗАРЯ, НЕМОВ СВІДКИ ЙОГО НЕПРОСТОГО ЖИТТЯ

«З того часу починається довга низка найсумніших, найбільш безрадісних моїх споминів. Незабаром умирає мати, батько жениться з молодою вдовою та бере з нею троє дітей замість посагу. Хто бачив хоч здалека мачуху й так званих зведенят, той, значить, бачив пекло в найогиднішому його тріумфі. Не минало години без сліз… мачуха особливо ненавиділа мене. Батько поїхав за чимсь до Києва, у дорозі занедужав та, повернувшись додому, незабаром і помер». Це фрагмент із повісті «Княгиня». У ньому — вся правда про дитинство Тараса Шевченка, яке минуло в злиднях та поневіряннях.

ПОЕТ ЧАСТО ВИСЛОВЛЮВАВ НАМІРИ ПОВЕРНУТИСЯ НА БАТЬКІВЩИНУ. АЛЕ НЕВДОВЗІ ЙОГО ЗААРЕШТУВАЛИ Й ЗОБОВ'ЯЗАЛИ ПОВЕРНУТИСЯ В ПЕТЕРБУРГ. ОДНАК МРІЯ ОСЕЛИТИСЯ У ВЛАСНІЙ ХАТІ В УКРАЇНІ НЕ ПОКИДАЛА ЙОГО

Доля відміряла Тарасові всього 47 років життя. 15-річним хлопчиною разом із прислугою поміщика Енгельгардта він покинув рідну землю, вирушивши до міста Вільно (нині Вільнюс). Отож, як підрахували його біографи, на батьківщині він провів усього 18 років. Саме на цьому фактові деякі російські «шевченкознавці» й спекулюють, стверджуючи, що «Росія стала для малороса Тарасаріднішою за Україну». Не сперечатимемося зі «знавцями» поетового життя, а лише нагадаємо те, що він писав своїм друзям в Україні: «Пропадаю у цьому проклятущому Пітері, щоб він заме́рз навіки.

Сновигаю по чортовому болотові та згадую нашу Україну. Ох, якби-то мені можна було приїхать до Соло̀в'я, весело б було, та не знаю, спіткали мене прокляті кацапи так, що не знаю, як і випручаться».

А ось цитата з листа до Андрія Козачковського — київського його товариша: «Боже мій, Господи єдиний! Чи гляну я на ті гори коли-небудь хоч одним оком? Ні! Ніколи я їх не побачу! А хоч і побачу, то, може, з того світу, або на цім присниться коли-небудь».

У травні 1859-го, після 12 років розлуки з Україною, він звернувся в правління Академії мистецтв стосовно дозволу виїхати на батьківщину й отримав його. На рідній землі він побував у Кирилівці, побачився з рідними. А ще написав чимало поезій та малюнків. Під час зустрічей зі своїми земляками висловлював наміри повернутися на батьківщину. Але невдовзі його заарештували й після допитів зобов'язали повернутися в Петербург.

Однак мрія оселитися у власній хаті в Україні не покидала його. Улітку 1860 року він написав своєму товаришеві, який мешкав на Київщині: «Посилаю тобі план хати, коли що найдеш не так, то поправ і напиши мені, а тим часом окопуй леваду і купуй ліс сосновий; на одвірки тільки, та на двері купи дубового та ясенового, та на поміст липи. Якщо дуже треба буде грошей, напиши — я добуду і пришлю.

На надвірну комору при случаї дубового лісу купи: нехай собі лежить, то висихає, поки що буде».

Дізнавшись, що виникли проблеми, підганяв свого друга:

«Заткни пельку отому клятому землемірові та роби швидше з тим сердешним ґрунтом. Та що зробиш, зараз же і напиши мені, щоб я знав що з собою робити: чи їхати мені весною у Канів, чи ні? Як треба буде грошей, то напиши… Та й рушимо тихесенько в далеку дорогу…»

Злиденне дитинство, переслідування царського режиму, солдатська муштра й заслання підірвали здоров'я поета. У січні 1861 року він признавався: «Погано я зустрів оцей новий поганий рік. Другий тиждень не виходжу з хати; чхаю, кашляю, аж обісіло». А за тиждень укотре скаржився: «Так мені погано, що я ледве перо в руках держу, і кат його батька знає, коли воно полегшає».

Ударили на сполох і друзі поета, занепокоєні станом його здоров'я. Наприклад, російський поет і публіцист Жемчужников, який дуже поважав Тараса Григоровича, звернувся до перекладача творів Шевченка Павла Ковалевського: «Посуньте швидше раду літфонду на допомогу бідному Шевченкові. У нього водянка в грудях… медична допомога паралізується невлаштованістю життя й відсутністю будь-якого догляду за ним. Живе він у кімнаті, розділеній антресолями на два яруси, спить у верхньому, де вікно нарівні з підлогою, а працює в нижньому, де холодно».

Тарас Григорович передчував свою смерть. 14 лютого 1861 року він написав рядки, наче прощався з життям:

Чи не покинуть нам, небого,
Моя сусідонько убога,
Вірші нікчемні віршувать
Та заходиться риштувать
Вози в далекую дорогу,
На той світ, друже мій, до Бога,
Почимчикуєм спочивать

10 березня 1861 року о 5-й годині 30 хвилин ранку Шевченко помер. Йому було тільки 47 років. Прощальні промови над його домовиною виголошували українською, російською та польською мовами. Поховали поета спочатку на Смоленському кладовищі в Петербурзі. Але згодом останній свій спочинок поет знайшов усе-таки на рідній землі — на Чернечій горі, неподалік від Канева.

Сергій ЗЯТЬЄВ

МАЛОВІДОМІ ФАКТИ ІЗ ЖИТТЯ ГЕНІАЛЬНОГО ПОЕТА

- 1861 року Шевченко своїм коштом видав тиражем 10 тисяч примірників складену раніше брошуру, за якою українці могли вивчати основи грамоти в безкоштовних недільних школах. Це був «Буквар», який вважають основою літературної української мови.
- Найвідомішою книжкою Шевченка є «Кобзар», якій присвячено цілий музей у Черкасах.
- Зібрані в «Кобзарі» вірші перекладено більш як 100 мовами світу.
- У розмовах із друзями-однодумцями Шевченко висував ідеї автономного статусу України та інших слов'янських держав, а столицею багатонаціональної держави бачив Київ.
- Улюбленим напоєм Тараса Шевченка був чай, а улюбленою їжею — український борщ, «затертий пшонцем і затовчений старим салом», вареники із сиром із грубої гречаної муки й такі самі галушки. Небайдужим також був і до рибних страв.
- Тарас Шевченко був відомим модником, полюбляв дорогий одяг і дуже легко витрачав на нього гроші.
- У свій день народження поет попросив свого друга Григорія Честахівського, щоб після смерті його поховали в Каневі. Останнє бажання поета було виконано через два роки.
- Тарасові Шевченку встановлено 1384 пам'ятники по всьому світу. Зокрема, у Білорусі, Польщі, Молдові, Азербайджані, Казахстані, Франції, Італії, Канаді, США, Бразилії, на острові Мальта та в багатьох інших країнах.
- 1964 року, коли відзначали 150-річний ювілей Великого Кобзаря, 196 населених пунктів СРСР мали ім'я Шевченка. Сьогодні в Україні 164 населені пункти названо на честь Тараса Шевченка. У Казахстані його ім'я має місто Форт-Шевченко, з 1964 по 1991 рік місто Актау мало назву Шевченко. Також назву Шевченко мають три села, чотири селища й вісім хуторів у Адигеї, Башкортостані, Краснодарському краї та восьми областях Російської Федерації, а також село у Рибницькому районі в Молдові (Придністров'я).
- Поезію Тараса Шевченка перекладено понад ста мовами світу. З-поміж них — японською, корейською, арабською й міжнародною мовою есперанто. Найбільше перекладів було здійснено російською, німецькою, польською, а також англійською мовами.

МИСТЕЦТВО, СПОВНЕНЕ ЛЮБОВІ ДО ЖИТТЯ

«Автопортрет» (1944 рік)

Картина «Хліб» (1949 рік)

У ці березневі дні в Національному художньому музеї України працює ретроспективна ювілейна виставка «І спогади, і мрії», приурочена до 100-річчя від дня народження видатної української художниці, Героя України Тетяни Яблонської. На виставці представлено близько 100 творів живопису й графіки, матеріали з родинного архіву, які охоплюють основні періоди творчості відомої художниці

Дитячі роки Тетяни Яблонської були багаті на враження. Стародавнє російське місто Смоленськ, де вона народилася й прожила до 12 років, приморська красуня Одеса, куди сім'я переїхала 1929 року, мальовничий Кам`янець-Подільський, де згодом жили Яблонські, з його старовинною казковою фортецею та скелястими берегами Смотрича, — усе це залишило глибокий слід у пам'яті обдарованої та вразливої дівчини.

У Кам`янці-Подільському 1933 року Тетяна закінчила семирічку й разом із молодшою сестрою Оленою стала ґрунтовно готуватися до вступу в художній інститут. Сестри змалку дістали хорошу професійну підготовку: багато малювали та писали з натури портрети, натюрморти, оволоділи навичками акварельного й олійного живопису, і в серпні 1935 року їх прийняли на живописний факультет Київського художнього інституту.

Учениця славетного живописця й педагога Федора Кричевського, Тетяна Яблонська формувалася як мисткиня в умовах соціалістичного реалізму. Переглядаючи картини з виставки та репродукції полотен Яблонської, можна помітити, що кожний період творчої біографії художниці відкриває новий етап її стилістичних пошуків і роздумів. Щоразу Тетяна Нилівна постає унікальним живописцем, який глибоко відчуває сенс життя та світу.

Особлива тема її творчості — прості сільські люди під час роботи в полі, на току, біля тварин на фермі, у сільській їдальні. Вражена розмахом колгоспної праці, Яблонська прагнула глибше вивчити життя й побут селян, перейнятися їхніми думками та почуттями, вникнути в усі галузі господарства.

1947 року Тетяна Нилівна написала одну з найкращих своїх картин — «Хліб». Колгоспний тік гарячої пори збирання врожаю. На передньому плані

КАРТИНУ «ЖИТТЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ» У РАДЯНСЬКІ ЧАСИ БУЛО ЗНЯТО З ВИСТАВКИ ЗА ІДЕОЛОГІЧНО «НЕПРАВИЛЬНИЙ ПІДХІД» — «РОЗ'ЄДНАНІСТЬ ПОКОЛІНЬ»

зображено групу колгоспниць, які засипають у мішки зерно. Одна з дівчат, нахилившись, зав'язує мішок, друга енергійно засукує рукав, щоб знову взятися до роботи. На другому плані — сповнена життя й руху молотьба.

Глибока ідея твору органічно злилася з реалістичною художньою формою. «Хліб» — полотно, звернене водночас і до думок, і до почуттів глядача. Соковитий, багатий, пронизаний світлом живопис у зображенні предметів досягає неймовірної переконливості. Сьогодні ми можемо тільки здогадуватися, скільки було написано замальовок, ескізів та етюдів, щоб урешті-решт вийшов органічний твір.

«Картину «Хліб» я писала з повною віддачею, із серцем, сповненим любові до цих жінок, до зерна, до сонця, — написала художниця в спогадах. — Я найбільше намагалась передати захоплення життям, передати правду життя. Ні про яку самодостатню «живописність» я не думала».

Мистецька критика назвала «Хліб» переломним моментом у творчості Яблонської.

Чимало картин Тетяна Нилівна написала в парках та скверах Києва. Одна з них так і називається «В парку». На полотні з великою силою проявилося притаманне художниці тонке відчуття кольору, уміння створити єдиний колористичний ряд. У картині чимало яскравих плям, чистих барв: рожева шапочка на голові одного з малюків, темно-голуба й чорна із червоними смугами ковдри, у які загорнуто дітей, які сплять, картата хустка на голові бабусі. Сюжет для твору Яблонська «підглядала» в парку імені Шевченка.

А от для картини «Весна» тему було знайдено в сквері на Львівській площі. Тут, дорогою до Художнього інституту, де в 1944–1952 роках Тетяна Нилівна працювала викладачем рисунку, живопису та композиції, вона подовгу сиділа, спостерігаючи маленьких героїв своєї майбутньої картини. Присудження Яблонській 1951 року за картину «Весна» Сталінської премії було вираженням високої оцінки її твору глядачами та мистецтвознавцями.

«Життя продовжується» (1971 рік)

Не оминули художницю своєю увагою й «знавці» мистецтва від партійно-політичного апарату. «І спогади, і мрії» — так спершу називалась картина «Життя продовжується», одна з найцікавіших на виставці, яка нині демонструється в Національному художньому музеї. У радянські часи цю картину було знято з виставки за ідеологічно «неправильний підхід» — «роз'єднаність поколінь».

«Із цього питання секретар ЦК з пропаганди Скаба викликав мене «на розмову», — написала в спогадах Тетяна Нилівна. — Ішла до нього, попередньо прийнявши таблетку «від страху». Розмова була дуже жорсткою. Скаба намагався доводити мені помилковість мого задуму, я з ним не погоджувалася. Я не бачила у своєму задумі ніякої ідеології. На картині зображені старий і молода жінка з немовлям, які сидять біля хати. Старий дивиться вниз, заглиблений у свої думи-спогади. Молодиця ж, уся в мріях про майбутнє, дивиться вперед. Досі я про себе називаю цю картину українською — «Спогади і мрії». Російською ця назва звучала невдало — «Воспоминания и мечты». Мені хотілося висловити загальнолюдську ідею зміни поколінь, продовження життя. Яка ж тут ідеологія?»

Перегляд полотен Тетяни Яблонської на виставці в музеї переконливо доводить: її роботи не втрачають свого значення завдяки послідовній розробці вічних тем і розвитку найкращих традицій класичного українського живопису.

Виставка картин видатної художниці працюватиме до 24 квітня поточного року.

Олександр ТЕРЕВЕРКО

МОНЕТА ДО 100-РІЧЧЯ ВІДОМОЇ ХУДОЖНИЦІ

До 100-річчя відомої української художниці Тетяни Яблонської Нацбанк випускає ювілейну монету номіналом дві гривні.

За даними НБУ, монету виготовляють із нейзильберу, її маса становитиме 12,8 г, тираж — 25 тисяч штук.

На аверсі монети угорі розміщено малий Державний Герб України та напис УКРАЇНА (півколом праворуч), виконано й стилізований фрагмент картини Тетяни Яблонської «Льон» (1975 рік). Унизу — номінал 2 ГРИВНІ (ліворуч), логотип Банкнотно-монетного двору Національного банку України та рік карбування монети 2017 (праворуч).

На реверсі на дзеркальному тлі зображено портрет художниці з палітрою в руках. Ліворуч — написи ЯБЛОНСЬКА ТЕТЯНА, факсиміле авторки, під яким цифри 100.

«ВІЙНА — ЦЕ НАЙЖАХЛИВІШЕ, ЩО МОЖЕ СТАТИСЯ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ»

ОДНА З НАЙЯСКРАВІШИХ УКРАЇНСЬКИХ СПІВАЧОК, ЕКЗОТИЧНА КРАСУНЯ, УЧАСНИЦЯ ЄВРОБАЧЕННЯ-2012 ГАЙТАНА МАЙЖЕ НА ЧОТИРИ РОКИ ЗНИКЛА З ЕКРАНІВ ТЕЛЕВІЗОРІВ ТА ЕФІРІВ РАДІОСТАНЦІЙ, А ПОВЕРНУВШИСЬ, ПОБАЧИЛА НОВУ УКРАЇНУ

Нині вона очолює майже всі музичні чарти країни й зовсім не страждає через квоти на українську музику, адже більшість своїх пісень завжди писала рідною мовою. Співає для дітей загиблих бійців АТО, збирає ліки, кошти, але не вважає це темою для піару, тому робить усе це без фотокамер і преси. Про те, чим жила ці чотири роки, співачка поділилася з нашими читачами.

— Гайтано, ваша недавня поява в незвичному для всіх образі (з поголеною головою) уразила публіку сміливістю та незвичайністю. На які ще експерименти в музиці та зовнішності ви готові?

— Я справжня жінка, тому мені властиво змінюватися. Моя зачіска та мій імідж нині — показник того, як я почуваюся, яке посилання маю нести глядачеві саме сьогодні... Оце й усе. Я не можу загадувати, як захочу змінитися завтра. Я ж творча людина. Єдине, що можу сказати напевно, — жодних табу не маю.

— Квоти на українську музику якось вплинули на вашу популярність?

— Квоти — це шанс для української музики показати себе. Для мене це тільки на користь, адже я завжди писала більшість пісень рідною мовою. Українську вважаю дуже мелодійною. Повернувшись із Конго, я була приємно здивована кількістю нових цікавих українських виконавців. Це свідчить про те, що ми не стоїмо на місці, і це чудово.

— Що стало причиною вашого зникнення, такої собі творчої відпустки?

— Кожна людина потребує відпочинку, особливо творча. Я працювала безперервно 13 років — і сама собі вже трішечки набридла. Філософи кажуть, що іноді варто «обнулитися», щоб потім розпочати новий виток у своєму житті. Тепер я почуваюся сповненою сили, щоб творити щось нове, маю багато енергії та натхнення! Звісно, маю купу вражень від поїздки в Конго, де живуть багато моїх родичів. Цього разу були проблеми зі здоров'ям у мого батька: він пережив два інсульти, тому багато часу приділила йому.

— Де по-справжньому відчуваєте, що ви вдома?

— Я повернулася в Україну й відчула, що я вдома, настільки мені тут нині добре. У мене в серці живуть дві країни: Україна та Конго. Але, проживши в Конго тривалий час, я зрозуміла, що найбільше сумую за Україною.

— Але після відпустки на вас чекала зовсім інша країна, не така, якою вона була чотири роки тому. Зараз тут війна. Як це сприймаєте?

«Я НЕ ЛЮБЛЮ, КОЛИ АРТИСТИ ПРИЇЖДЖАЮТЬ В РАЙОН АТО ЗАРАДИ ПІАРУ ЧИ ФОТОГРАФІЙ. ВАЖЛИВО РОБИТИ ПРАКТИЧНІ РЕЧІ, ТАКІ, ЯК ЗБІР ЛІКІВ, ПРОДУКТІВ, КОШТІВ»

— У мене болить серце через те, що зараз відбувається в Україні. Донецьк — невід'ємна частина України, і це не повинно змінитися. Я не можу бути осторонь, ні. Дуже гостро це переживаю та щодня молюся за те, щоб скоріше настав мир. Щоб усі наші бійці повернулися додому живими й здоровими.

На Донбасі в мене було багато друзів, знайомих, більшість із них змушені були поїхати звідти, залишивши рідний дім, насамперед, щоб забезпечити захист і спокій своїй родині.

— У Конго теж були бойові дії, революція… Ви казали, що ваш тато ледь не загинув тоді… Що він розповідав про це?

— Мій тато каже: найгірше, що може статися в житті людини, — це війна. Про революцію він згадував як про один із найбільших жахів, розповідав, як багато було зруйновано, а найгірше, що постраждала величезна кількість людей. Він казав, що важливо вміти прощати, домовлятися, співпереживати, головне, аби лише був мир.

— Ви плануєте вирушити у всеукраїнський концертний тур. Це тур повернення?

— Наразі ми плануємо тур містами Західної України, перші концерти відбудуться вже в червні. Попри те, що я була у відпустці, продовжувала творити й співати. Я маю насправді багато чого, що можу показати людям, але будуть і давніші пісні, які люблять мої слухачі.

— Чи думаєте поїхати в район АТО з концертом?

— Я не люблю, коли артисти приїжджають туди заради піару або фотографій у формі. Важливо робити те, що насправді допомагає. Наприклад, це практичні речі, до яких долучаються артисти, — збирання ліків, продуктів, коштів. Але це те, про що не варто вести мову як про особисті заслуги, кожен робить те, що може. Крім того, я не раз співала для діток загиблих воїнів АТО, і робила це щиро. Тому це завжди відбувається без будь-яких фотокамер або преси.

— Пригадую, ви якось казали, що завжди вибираєте собі в пару лише достойних і надійних чоловіків. Як ставитеся до чоловіків у формі?

— Із повагою та вдячністю! Наші захисники — це справжні чоловіки, я вражена сміливістю, з якою вони захищають наш спокій. Вони заслуговують на увагу й підтримку, і побажати хочеться, звісно, лише миру. Щоб кожен із них нарешті міг повернутися додому та жити спокійним життям.

— Навесні в Україні знову відбудеться Євробачення попри те, що триває війна. Як гадаєте, чому саме тепер?

— Вважаю, що європейці таким чином оцінили нашу виконавицю й висловили свою підтримку Україні. Євробачення — узагалі такий собі конкурс-сюрприз. Часто буває: фаворитом називають одного виконавця, а перемагає зовсім неочікуваний та «неформатний» артист. Від України завжди виступають талановиті виконавці, тому це скоріше закономірність. Особисто для мене 2012 року головним було гідно представити Україну, щоб Європа подивилася на Україну як на країну талановитих людей.

Розмову вела Ольга МОСЬОНДЗ

«Я ДОЧЕКАЮСЬ ТЕБЕ»

САМЕ ЦЮ ПІСНЮ ХРИСТИНИ ПАНАСЮК ЧАСТО СЛУХАЮТЬ БІЙЦІ НА ПЕРЕДОВІЙ

Ім'я молодої співачки Христини Панасюк добре знане серед військових, а особливо серед тих, хто захищає нашу незалежність на Донбасі. Її пісні щирі та проникливі

— Христино, коли ви вперше поїхали на Донбас?

— Свого часу я познайомилася з дуже цікавими людьми: журналісткою Соломією Вітвіцькою, руфером Мустангом, волонтерами. Вони запросили мене поїхати разом із ними у Волноваху. Це було наприкінці 2014 року, у розпал збройного протистояння. Там я на власні очі побачила, наскільки нашим солдатам потрібна волонтерська допомога. А як солдати радіють дитячим малюнкам, розуміючи, заради кого вони там! Військова амуніція, продукти харчування, медикаменти… Звісно, це предмети першої необхідності, якими, особливо в той час, наша держава не завжди була здатна забезпечити. Але людям, які весь час перебувають у напруженні та постійно бачать кров і страждання, потрібно хоч на хвилинку відволіктися від своїх думок, відпочити душею.

— Які враження від таких відвідин? Було страшно?

— Можливо. Утім таке почуття виникало здебільшого дорогою туди. Але весь час я підбадьорювала себе думками, що там є наші солдати. Якщо вони весь свій час перебувають там, то чого я не можу? А от враження не передати словами. Це треба відчути серцем. Хлопці, які перебувають у самому горнилі війни, кожен день зазирають у вічі смерті, зовсім інші. Найперше та найголовніше — вони патріоти, а не ті, які напоказ виставляють свій «патріотизм» усюди, де мають змогу. Свою любов до Батьківщини вони доводять учинками, зовсім не афішуючи їх. Вони вміють слухати. Коли замість 20 хвилин ти співаєш кілька годин, не думаючи про час, — то незабутні враження! Розумієте, там інша реальність, там по-іншому плине час, там зовсім інші цінності, серед яких на першому плані — життя та обов'язок. Напевно, саме тому хлопці, коли приїжджають додому, так хочуть назад, до своїх, на передову...

На жаль, не тільки позитивні спогади залишають такі поїздки. Під час невеличкого концерту для бійців, які служили на одному з блокпостів під Волновахою, туди привезли тіло наймолодшого «кіборга» — «Сєвєра». Він загинув під час оборони донецького аеропорту. Дуже важко та боляче було спостерігати за тим, як прощаються з героєм його бойові побратими, як плачуть дорослі, а нерідко й посивілі чоловіки… Ще важче було опанувати себе й продовжити виступ перед солдатами після всього цього. Але ти розумієш, що зараз їм як ніколи потрібна твоя підтримка.

Кожна така поїздка — це нові історії та нові переживання. Пригадався ще один випадок, який мені розповіли наші солдати у Волновасі. Один із бійців пішов по хліб, але кілька людей, які на той час були в магазині, вигнали його, обізвавши фашистом. У цей час до нього підійшла маленька дівчинка й дала йому шоколадку. Це настільки розчулило та вразило чоловіка, що він зовсім забув про той неприємний інцидент у магазині. Адже діти — то наше майбутнє, і за них треба стояти до кінця.

Звісно, такі враження від почутого й побаченого не минають безслідно. Вони лягають на папір рядками, з яких згодом народжується пісня.

Якось у соціальних мережах мені написав один із моїх друзів-волонтерів, що був свідком того, як солдати під час обстрілів, сидячи в окопах, слухають мою пісню «Я дочекаюсь тебе»…

Часто з друзями відвідуємо наших поранених бійців, які перебувають на лікуванні у військових шпиталях — у Києві, Дніпрі, Запоріжжі, Житомирі, Рівному, Луцьку, Львові. Якось у київському військовому шпиталі стався такий кумедний випадок. Я заспівала свою пісню «Україно, підіймись з колін», після чого один боєць-«кіборг» сказав, що це набагато крутіше, ніж оригінал. Коли волонтери пояснили, що я, власне, і є той самий «оригінал», він дуже зніяковів й одночасно зрадів. Бо, як він зізнався мені, саме із цією піснею в нього пов'язано дуже багато приємних спогадів.

Записав Андрій ЯЦИК

Інформація про оголошення конкурсу з відбору суб'єктів оцінної діяльності нерухомого військового майна, яке перебуває на балансі та обліковується в КЕВ м. Харкова:

№ п/п	Найменування об'єкта оцінювання, площа, розташування (адреса, в/м), балансоутримувач (назва, код за ЄДРПОУ, контактний телефон)	орієнтовна дата оцінювання	Мета проведення оцінювання
1.	Нежитлові приміщення будівлі № 44 нерухомого військового майна загальною площею 590,45 кв.м за адресою: м. Харків, вул. Семінарська (Володарського), 46, в/м № 36, що перебуває на балансі КЕВ м. Харкова, 07923280, тел: (057) 700-44-63	На поточну дату	Визначення вартості об'єкта з метою продовження терміну дії договору оренди

Відповідно до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 під № 699/27144, по кожному об'єкту оцінювання окремо претенденти на участь у конкурсах подають до КЕВ м. Харкова конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оцінної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оцінної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копії сертифіката суб'єкта про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію претендента подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також щодо терміну виконання робіт, якщо його не визначено в інформації про проведення конкурсу; умови розрахунків (відстрочення платежів).

У разі, якщо два або більше учасники конкурсу отримають однакову кількість балів, комісія для визначення переможця конкурсу враховує додаткові критерії, до яких належать: досвід учасника конкурсу з оцінювання подібного майна; кількість та якість виконаних учасником конкурсу договорів на проведення оцінювання майна, укладених з орендодавцями.

Конкурс відбудеться у КЕВ м. Харкова за адресою: м. Харків, вул. Пушкінська, 61, об 11.00 через 14 днів після опублікування цієї інформації.

Тел. для довідок: (057) 700-44-63.

***

Результати конкурсного відбору на посаду керівника Державного підприємства «Готель «Козацький» Міністерства оборони України

2 березня 2017 року відбулося засідання постійної комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України із заслуховування конкурсних пропозицій учасників конкурсного відбору на посаду керівника Державного підприємства «Готель «Козацький» Міністерства оборони України.

За результатами проведеного комісією конкурсу, переможцем конкурсного відбору на посаду директора Державного підприємства «Готель «Козацький» Міністерства оборони України визнано Каплонова Бориса Семеновича.

***

Інформація КЕВ м. Чернігова про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оцінної діяльності, яких залучатимуть до проведення незалежного оцінювання нерухомого військового майна, що відбувся 03.03.2017

Відповідно до розділу III Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністра оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 під № 699/27144, конкурсна комісія ухвалила таке рішення:

Щодо об'єкта № 1: нежитлові приміщення на першому поверсі двоповерхової будівлі комендатури, загальною площею 32,7 кв. м, за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський р-н, смт Гончарівське, в/м № 5, буд. № 101, за результатами проведеного конкурсу та рейтингового голосування переможцем конкурсу визначити суб'єкта оцінної діяльності **ТОВ «Північна експертна компанія».**

Щодо об'єкта № 2: нежитлові приміщення на першому поверсі двоповерхової будівлі комендатури, загальною площею 40,56 кв. м, за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський р-н, смт Гончарівське, в/м № 5, буд. № 101, за результатами проведеного конкурсу та рейтингового голосування переможцем конкурсу визначити суб'єкта оцінної діяльності **ТОВ «Північна експертна компанія».**

Щодо об'єкта № 3: нежитлові приміщення на першому поверсі двоповерхової будівлі комендатури, загальною площею 33,13 кв. м, за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський р-н, смт Гончарівське, в/м № 5, буд. № 101, за результатами проведеного конкурсу та рейтингового голосування переможцем конкурсу визначити суб'єкта оцінної діяльності **ТОВ «Північна експертна компанія».**

Щодо об'єкту № 4: нежитлові приміщення на першому поверсі двоповерхової будівлі 20 ГБО, загальною площею 150,0 кв. м, за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський р-н, смт Гончарівське, в/м № 5, буд. № 116, за результатами проведеного конкурсу та рейтингового голосування переможцем конкурсу визначити суб'єкта оцінної діяльності **ПП «АКСІОМА».**

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Житомира ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Житомира ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати у зв'язку з укладанням договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомира, а саме:

— нежитлових приміщень площею 28,9 кв. м у будівлі інв. № 391, за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Озерне, вул. Авіаційна, 59, та нежитлового приміщення площею 2,2 кв. м в будівлі інв. № 384, за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Озерне, вул. Авіаційна, 57, військового містечка № 84.

Запланована дата оцінки: 31.03.2017.

Претендентам на участь у конкурсі потрібно надати конкурсній комісії документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів завіряють позначкою «Згідно з оригіналом».

Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію подають окремо в запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити:

1. Вартість виконання робіт.

2. Строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об'єкт оцінки) — не більше як 10 днів (у разі необхідності — 3 дні для доопрацювання звіту).

3. Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме — платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10.00 у Квартирно-експлуатаційному відділі міста Житомира, за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20, через чотирнадцять календарних днів після опублікування цієї інформації.

Заяви приймають за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 (каб. 15).

Додаткову інформацію можна отримати в економіста з договірних та претензійних робіт КЕВ м. Житомира (каб. 15) або за тел.: (0412) 22-77-76.

***

Інформація Київського квартирно-експлуатаційного управління про оголошення конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — нежитлове приміщення будівлі інв. № 99 військового містечка № 29, площею 19,00 кв. м.

Розташування об'єкта оцінки: м. Київ, пр. Повітрофлотський, 30.

Балансоутримувач: Національний університет оборони України імені Івана Черняховського.

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтована дата оцінки: 28.02.2017.

До участі в конкурсі залучають суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, які виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 під № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних із виконанням робіт, строку виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочення платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться об 11-й год. 24 березня 2017 року за адресою: м. Київ, вул. Авіаконструктора Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Інформація Київського квартирно-експлуатаційного управління про оголошення конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — нежитлове приміщення будівлі інв. № 13, військового містечка № 6, площею 133,90 кв. м.

Розташування об'єкта оцінки: м. Київ, пр. Повітрофлотський, 28.

Балансоутримувач: Національний університет оборони України імені Івана Черняховського.

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтована дата оцінки: 28.02.2017.

До участі в конкурсі залучають суб'єктів оціночної діяльності — суб'єкти господарювання, які виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 під № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних із виконанням робіт, строку виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочення платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться об 11-й год. 30 хв. 24 березня 2017 року за адресою: м. Київ, вул. Авіаконструктора Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Інформація Київського квартирно-експлуатаційного управління про оголошення конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — частина нежитлового приміщення будівлі інв. № 6 військового містечка № 113, площею 1,00 кв. м.

Розташування об'єкта оцінки: м. Київ, вул. Дегтярівська, 19.

Балансоутримувач: Київське квартирно-експлуатаційне управління (далі — Київське КЕУ).

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтовна дата оцінки: 28.02.2017.

До участі в конкурсі залучають суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, які виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 під № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, які подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом « із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних із виконанням робіт, строку виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочення платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 12-й год. 00 хв. 24 березня 2017 року за адресою: м. Київ, вул. Авіаконструктора Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Інформація Київського квартирно-експлуатаційного управління про оголошення конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — частина нежитлового приміщення будівлі інв. № 50 військового містечка № 113, площею 1,00 кв. м.

Розташування об'єкта оцінки: м. Київ, вул. Дегтярівська, 19.

Балансоутримувач: Київське квартирно-експлуатаційне управління (далі — Київське КЕУ).

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтовна дата оцінки: 28.02.2017.

До участі в конкурсі залучають суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, які виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 під № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, які подають у складі конкурсної документації, завіряють позначкою «Згідно з оригіналом « із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію подають в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» , і вона повинна містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних із виконанням робіт, щодо строку виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочення платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 12-й год. 30 хв. 24 березня 2017 року за адресою: м. Київ, вул. Авіаконструктора Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Інформація КЕВ м. Мукачевого про підсумки конкурсу з відбору суб єктів оціночної діяльності, яких залучатимуть до проведення незалежної оцінки державного (військового) майна, що відбувся 3 лютого 2017 року

Відповідно до розділу III Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 під № 699/27144, ухвалено рішення щодо визнання переможця конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, яких було залучено до проведення незалежного оцінювання нерухомого військового майна:

— нежитлових приміщень загальною площею 513,5 кв. м у будівлі № 1 (свинарник в т. ч. навіс), нежитлових приміщень загальною площею 39,5 кв. м в будівлі № 2 (бойня), нежитлових приміщень загальною площею 89,7 кв. м в будівлі № 3 (сховище), нежитлових приміщень загальною площею 23,8 кв. м в будівлі № 4 (склад), нежитлових приміщень загальною площею 59,9 кв. м в будівлі № 5 (службова будівля), нежитлових приміщень загальною площею 64,6 кв. м в будівлі № 6 (навіс) № 58 — розташованого за адресою: Закарпатська область, м. Ужгород вул. Тімірязєва, 35.

Переможцем конкурсу визнано **Приватне підприємство «Експерт-центр»,** що отримало найбільшу кількість балів відповідно до Додатку 2 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності.

— вбудованих приміщень поз. 2-1,2-2, із загальною площею 24,6 кв. м та частини вбудованого приміщення поз.1, із загальною площею 5,35 кв. м у будівлі № 2 (неврологічне відділення) військового містечка № 16, розташованого за адресою: Закарпатська область, м. Мукачеве, вул. Я. Мудрого, 70, що перебувають на балансі КЕВ м. Мукачевого, з метою продовження договору оренди.

Переможцем конкурсу визнано **Фізичну особу-підприємця Шастуна С.Г.,** як учасника, що отримав найбільшу кількість балів відповідно до Додатку 2 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності.

ЖОВКВА — МІСТО ХРАМІВ

Жовква, костел Святого Лаврентія

На перетині важливих міжнародних автомобільних магістралей Львів — Варшава та Львів — Брест лежить місто, чия історія бере свій початок від часів Київської Русі. Уже тоді це було багате поселення на жвавих торговельних шляхах.

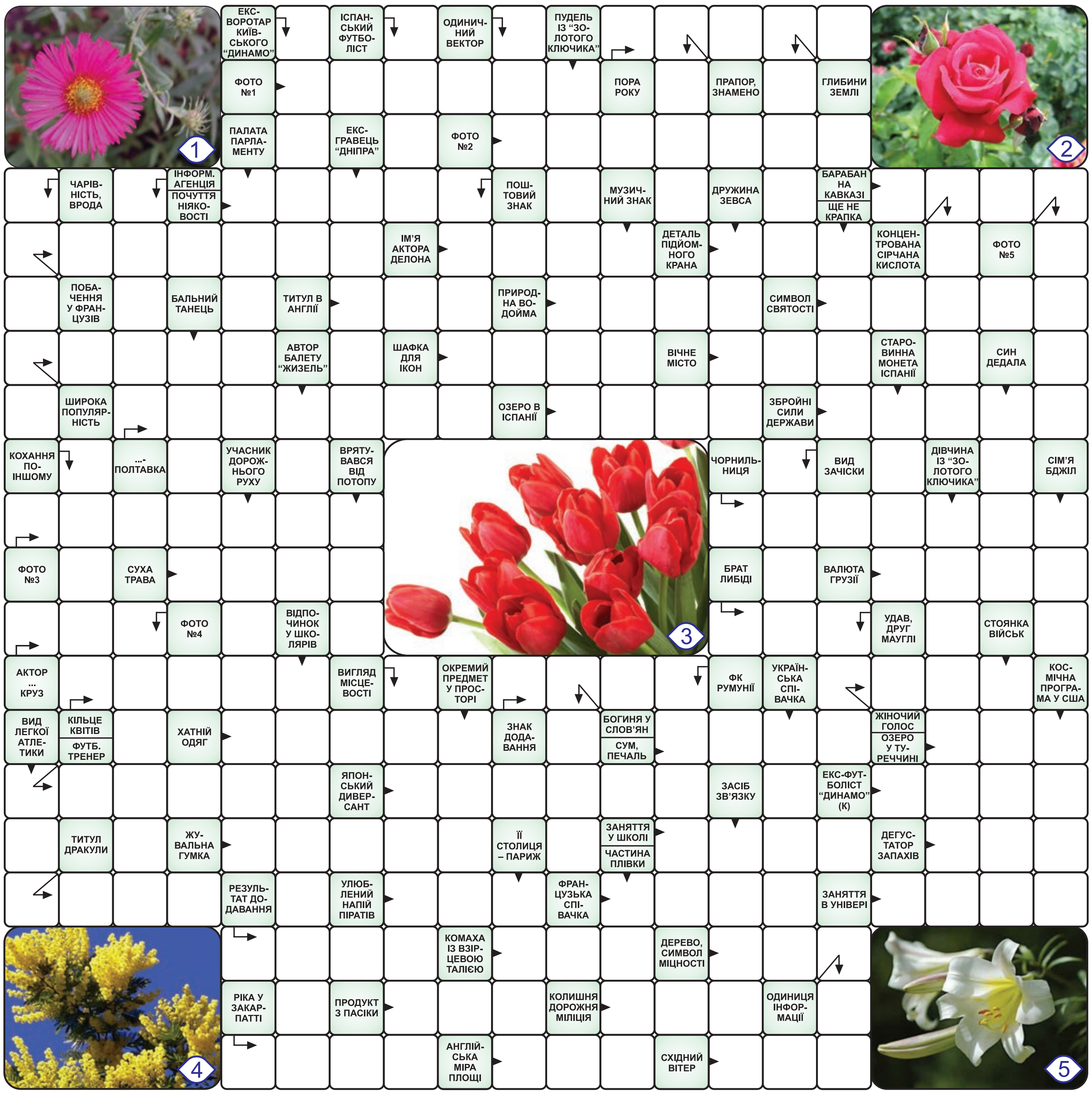
У першій половині XVII ст. Жовква перетворилася на місто-фортецю. А найбільшого розквіту вона набула, коли нею володів польський король Ян III Собеський, який розбудував маєток і садово-парковий ансамбль, зібрав у палаці чудові колекції мистецьких творів. Було тоді побудовано більшість кам'яниць, п'ять церков, чотири костели й синагогу.

Українське духовне відродження в Жовкві почалося наприкінці XIX ст., коли при василіанському монастирі почали друкувати україномовні книжки. Тут видавали релігійну, наукову, популярну літературу та різноманітні часописи.

Жовква — місто з унікальними архітектурними пам'ятками, тут їх є близько 55. Насамперед заслуговує на увагу Жовківський замок у самому центрі міста, побудований у 1594–1606 роках у стилі Ренесансу як оборонна споруда. Нині там музей — філія Львівської галереї мистецтв. Найкращою, найбільшою та найбагатшою будівлею міста по праву вважають костел Святого Лаврентія, або Жовківську колегіату — сакральну споруду на центральній площі міста. Її ще називають малим Вавелем за подібність до королівського палацу. Зачаровує своєю величчю й чудово облаштований монастир отців василіан, розташований у самому серці міста. Його храм Серця Христового має унікальний стінопис і належить до найцікавіших сакральних споруд України.

До видатних пам'яток міста належать також Домініканський монастир XVII ст., церкви Святої Трійці, Різдва Богородиці, Святого Лазаря, побудовані у XVIII ст., і синагога, зведена 1625 року.

Володимир КОРНІЯКА

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

ГОВОРІМО ПРАВИЛЬНО!

ЯК ЗВЕРНУТИСЯ ДО НЕЗНАЙОМОЇ ЛЮДИНИ?

Ось ви на зупинці тролейбуса, і вам треба спитати в перехожих, як доїхати до цирку. І саме тут виникає проблема.

Звертання *добродію* або *добродійко* чув у виставах та класичному українському кіно, а в реальному житті, у громадських місцях — ніколи. *Товаришу* або *товаришко* — так можна звертатися лише до людей, з якими у вас товариські стосунки. Слова *громадянине* і *громадянко* звучать надто офіційно, та й віє від таких звернень паспортним столом…

Ще можна почути: *чоловіче, молодий чоловіче, жіночко, дівчино*… Наголошувати на статі не дуже добре, крім того, ці слова ще й акцентують увагу на віці… Універсальними формами є **пане** і **пані**. Хоч і їх у центральних і східних регіонах нашої країни сприймають не всі носії мови.

А як же бути? Якщо жоден із названих варіантів не ваш, то ось моя порада: зверніться до незнайомця (незнайомки) зі словами **вибачте** — цим ви привернете до себе увагу:

Вибачте, скажіть, будь ласка, як доїхати до цирку?

З книжки «100 експрес-уроків української» Олександра АВРАМЕНКА

СМІЄМОСЬ, ОТЖЕ, НЕ ЗДАЄМОСЬ!

Кожному чоловікові, що купив на 8 Березня сковорідку, — каска в подарунок!

***

Сварка. Чоловік гнівно:
— Не буди в мені звіра!
Дружина спокійнісінько:
— А я не боюся хом'ячків…

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 27064 Замовлення 52912

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Володимир КОРНІЯКА, Костянтин МАШОВЕЦЬ

Провідний літературний співробітник — Леонід ГНАТЮК

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004